

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra soukromého práva

**Podíl ve společnosti s ručením
omezeným**

Bakalářská práce

Share in a limited liability company

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

JUDr. Mgr. Barbora Vlachová, Ph.D., LL.M.

AUTOR PRÁCE

Kateřina Hlávková

PRAHA
2024

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 12. 10. 2023

Kateřina Hlávková

ANOTACE

Tato práce se zabývá podílem ve společnosti s ručením omezeným. Účelem zpracování tohoto tématu je analýza současné relevantní právní úpravy, podrobnější náhled na nastíněnou problematiku a odhalení možných sporných otázek v rámci tématu. Práce též obsahuje komparaci některých ustanovení minulé a současné právní úpravy a jsou zmíněny návrhy de lege ferenda. První část je věnována charakteristice společnosti s ručením omezeným, následně navazuje již pojednáním o podílu samotném. Zahrnut je výčet různých druhů podílů a práv a povinností, jimiž společník disponuje. Také se práce zaměřuje na jednotlivé právní úkony s podílem spojené, jako je převod, přechod či zastavení podílu. Závěrem je zmíněn tzv. uvolněný podíl.

KLÍČOVÁ SLOVA

společnost s ručením omezeným * podíl v s.r.o. * společník * práva a povinnosti společníka * občanský zákoník * převod podílu * přechod podílu * kmenový list * uvolněný podíl

ANNOTATION

This thesis deals with a share in a limited liability company. The purpose of elaboration of this topic is the analysis of current relevant legislation, a more detailed insight into outlined issues and revelation of possible questionable issues within the topic. The thesis also contains a comparison of some statutory provisions of the past and current legislation and some proposals de lege ferenda are mentioned. First part is devoted to the characteristics of a limited liability company, followed by a treatise on the share itself. Enumeration of different types of shares and rights and duties of an associate are included. The thesis also focuses on particular legal acts related to the share, such as a transfer, transition or suspension of a share. In conclusion the released share is mentioned.

KEY WORDS

limited liability company * share in a limited liability company * associate * associate's rights and duties * civil code * share transfer * share transition * equity certificate * released share

Obsah

Úvod.....	6
Seznam zkratek	8
1 Společnost s ručením omezeným	9
1.1 Obecná charakteristika	9
1.2 Omezené ručení	11
1.3 Ustavení a vznik s.r.o.....	12
1.4 Organizační struktura s.r.o.....	14
1.4.1 Valná hromada	14
1.4.2 Jednatelé.....	15
2 Podíl ve společnosti s ručením omezeným - pojem	16
2.1 Kvantitativní stránka podílu	16
2.2 Kvalitativní stránka podílu	18
2.3 Kmenový list.....	18
3 Práva společníka s podílem spojená	19
3.1 Právo podílet se na řízení společnosti	20
3.2 Právo na podíl na zisku.....	20
3.3 Právo na informace a právo kontrolní	22
3.4 Právo podat společnickou žalobu	24
3.5 Právo na podíl na likvidačním zůstatku	25
3.6 Právo na vypořádací podíl	26
3.7 Právo na vydání a výměnu kmenového listu.....	27
3.8 Ostatní práva	27
4 Povinnosti společníka s podílem spojená.....	27
4.1 Povinnost loajality	28
4.2 Vkladová povinnost.....	29

4.3	Příplatková povinnost.....	29
4.4	Ručitelská povinnost	30
4.5	Povinnost odevzdat kmenový list	31
4.6	Další povinnosti společníků.....	31
5	Druhy podílů	32
5.1	Základní podíl	34
5.1.1	Přednostní podíly.....	35
5.1.2	Podíl spojený s právem veta	35
5.1.3	Podíl s vysílacím právem.....	35
5.2	Podíly spojené se znevýhodňujícím postavením společníka	37
5.3	Podíl bez hlasovacího práva	37
6	Nakládání s podílem.....	38
6.1	Převod podílu	38
6.1.1	Převod podílu na jiného společníka.....	39
6.1.2	Převod podílu na třetí osobu	40
6.2	Přechod podílu.....	41
6.3	Rozdělení podílu	43
6.4	Zastavení podílu	45
7	Uvolněný podíl.....	48
	Závěr.....	50
	Seznam literatury	52

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je podíl ve společnosti s ručením omezeným a jeho problematice se tedy budu na následujících stranách věnovat. Zvolila jsem si jej ze dvou důvodů. Prvním, a tím hlavním, je, že po dobu svého studia se setkávám především s prostředím veřejného (státního) sektoru a své vlastní působení v něm očekávám i od svého budoucího profesního života. Podnikání jako takové nikdy nebylo oborem, ke kterému bych měla blízký vztah. Proto jsem se rozhodla zpracovat svoji bakalářskou práci na výše uvedené téma, mimo jiné tedy za účelem svého osobního rozvoje a rozšíření znalostí.

Druhý zásadní důvod volby tohoto tématu navazuje na prvně uvedený. Jde o fakt, že společnost s ručením omezeným je v České republice jednou z nejčastěji se vyskytujících forem obchodních společností, což svědčí o jejich výhodách. Mě tato skutečnost utvrdila v tom, že svoji bakalářskou práci zaměřím právě na společnost s ručením omezeným, respektive podíl v ní.

Samotné téma podílu ve společnosti s ručením omezeným je poměrně široké, což mi poskytuje prostor zaměřit se především na to podstatné. Za cíl práce jsem si proto stanovila zejména analýzu současné právní úpravy této problematiky. Nicméně podíl ve společnosti s ručením omezeným není definován pouze právní úpravou, nýbrž i samotnou praxí, proto bych za využití dostupných zdrojů chtěla do analýzy zahrnout také praktické otázky a sporné situace týkající se podílu a dispozic s ním.

Jelikož však poměrně nedávno došlo k rekonstrukci soukromého práva a rozdíly současné a minulé úpravy jsou v určitých oblastech značné, provedu také komparaci základních rozdílů a popis toho, v čem osobně spatřuji klady či zápory těchto změn. Této komparaci však nebude věnována samostatná část, nicméně se bude jednat o zastavení se nad konkrétními vybranými rozdíly v určitých kapitolách práce. Na analýzu, která bude tvořit převážnou část práce, a porovnání následně v některých oblastech naváží vlastními návrhy úpravy *de lege ferenda*.

Mám-li podrobněji nastínit obsahovou stránku bakalářské práce, půjde především o různá pojetí podílu, práva a povinnosti s ním spojená, zvláštní druhy podílů a v neposlední řadě také úkony s podílem související, konkrétně převod, přechod

či zastavení. Ale ačkoli názvem a hlavním tématem práce je právě podíl ve společnosti s ručením omezeným, považuji za nezbytné představit také společnost s ručením omezeným jako takovou, čemuž bude krátce věnována první kapitola. Následující text pak již bude zaměřen na podíl samotný.

Za účelem dosažení vytyčených cílů je nezbytné čerpat z mnoha zdrojů. Pro nastudování problematiky a získání potřebných informací využiji především odborné vysokoškolské učebnice. Dále budu čerpat z odborných monografií a článků týkajících se zpracovávaného tématu, pro vlastní přehled však bude třeba studovat i literaturu nepřímo související, např. o jiných druzích obchodních společnostech. Stěžejní pro moji práci bude také využití právních předpisů České republiky, a to zejména v současné době platných a účinných. Pro potřebu komparace bude třeba čerpat také z právních předpisů již zrušených.

Jestliže byla jako jeden z cílů vytyčena též analýza současného praktického nakládání s podílem ve společnosti s ručením omezeným, neobejde se tato práce bez využití judikatury soudů různých instancí.

Při užívání veškerých zdrojů se budu snažit nalézt vždy nejaktuálnější pojednání daného autora či autorky. V práci proto budu citovat i díla staršího data vydání, a to zejména v případech, kdy by autor o dané problematice později již nepublikoval, nebo pokud by publikováním autor reagoval na aktuální či plánované změny právní úpravy v té době.

Za účelem zpřehlednění textu jsem vytvořila seznam užívaných zkratk přiložený na další straně, za kterou již následuje obsahová část práce.

Seznam zkratk

NOZ; občanský zákoník – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

obchodní zákoník – zákon č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, zrušený ke dni 31.12. 2013

s.r.o.; společnost – společnost s ručením omezeným

zákon – právní předpisy v současné době účinné, bez potřeby jejich rozlišení; zejm. však zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

ZMS – zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů

ZOK; zákon o obchodních korporacích – zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

1 Společnost s ručením omezeným

Pro vypořádání se s problematikou podílu ve společnosti s ručením omezeným je nejprve nutné nastínit základní skutečnosti o tomto typu společnosti, čemuž bude věnována první kapitola bakalářské práce.

1.1 Obecná charakteristika

Společnost s ručením omezeným je obchodní společností, které se vedle družstev řadí pod souhrnné označení obchodní korporace. O společnosti s ručením omezeným dále platí, že je též právnickou osobou a má vlastní právní subjektivitu, ale liší se od osob svých společníků a stejně tak i jejich majetek je od sebe oddělen.¹ Její existence a fungování spadá zejména pod odvětví obchodního práva, které je právem soukromým. Proto právní úpravu týkající se společnosti s ručením omezeným nalezneme převážně v základním předpise soukromého práva - občanském zákoníku. Blíže ji pak specifikuje zejména zákon o obchodních korporacích.²

V současné době je tedy společnost s ručením omezeným definována zákonem jako „společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění“³. Pro svoji povahu je společnost s ručením omezeným považována za kapitálovou obchodní společnost a stejně jako jiné kapitálové společnosti vykazuje několik hlavních znaků. Těmi jsou:

- omezené ručení společníků za závazky obchodní společnosti

¹ ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8, s. 317.

KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 11.

² HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 15-17.

³ zákon č. 90/2012 Sb., *o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, § 132, v posledním znění.

- zákonná vkladová povinnost
- povinný základní kapitál
- absence omezení počtu společníků
- možnost existence/založení jako jednočlenné společnosti
- absence povinnosti společníků podílet se na činnosti společnosti a podílet se na výkonu působnosti statutárního orgánu
- povinnost zřídit zákonem předepsané orgány
- právo zřídit další orgány.⁴

Zejména povinný základní kapitál, vkladová povinnost či možnost oddělení vlastnictví od správy společnosti odkazují na zařazení pod kapitálové obchodní společnosti. Například ale zmíněný základní kapitál a minimální vklad, jejichž výše je stanovena na minimálně 1 Kč, tuto povinnost značně marginalizuje.

Na druhé straně stojí znaky, které by s.r.o. mohly řadit i pod společnosti osobní. Těmi jsou v případě s.r.o. nepochybně omezené osobní ručení za závazky společnosti, omezená převoditelnost podílu na třetí osoby či možnost rozšířit okruh povinností společníka, již je možno vyvodit ze společenské smlouvy. Společnost s ručením omezeným tedy pro svoji povahu stojí na pomezí mezi společnostmi osobní a kapitálovou, je tedy tzv. smíšenou obchodní korporací.⁵

Společnost s ručením omezeným dostala po rekodifikaci soukromého práva mnoha změn v zákonné úpravě. Pokud některá z nich stojí takto v úvodu za zmínku, nemohu neuvést značný rozdíl v povinné výši základního kapitálu a minimálního vkladu. Před zrušením obchodního zákoníku byla totiž minimální výše základního kapitálu stanovena na 200 000 Kč za současné podmínky vložení alespoň 20 000 Kč každým společníkem.⁶

Osobně se domnívám, že za touto změnou nejspíše stála potřeba zpřístupnění podnikání obecně širšímu okruhu lidí, s čímž souhlasím. Nepovažuji ale za

⁴ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 19-20.

⁵ ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8, s. 317-318.

⁶ zákon č. 513/1991 Sb. *obchodní zákoník*, § 108-109, účinný do 31.12. 2013.

šťastné snížit zmiňované částky až na téměř bezvýznamnou 1 Kč. Taková částka vůbec neprokazuje, že osoba nebo osoby při zakládání společnosti disponují kapitálem, který by alespoň pokryl náklady spojené se založením společnosti (např. administrativní náklady či zafinancování adekvátní reklamy). Společnosti se základním kapitálem 1 Kč se tak již z počátku své existence vystavují riziku vzniku dluhů. Ani následné úkony, jako rozdělení nebo převod na více nabyvatelů, nebudou za této situace možné.

Již zde v úvodu je tedy prostor pro úvahu, jaká minimální výše základního kapitálu a minimálního vkladu by byla vhodná. Mám za to, že *de lege ferenda* by měla být výše stanovena tak, aby pokryla alespoň minimální náklady, které je třeba vynaložit na to, aby společnost mohla reálně fungovat (např. reklama) a aby případným obchodním partnerům společnosti poskytovala alespoň minimální záruku. S ohledem na výše základních kapitálů ve státech sousedících s ČR (Německo – v přepočtu přibližně 620 000 Kč, Rakousko – přibližně 870 000 Kč, Slovensko – přibližně 125 000 Kč; vše s ohledem na aktuální kurz)⁷ bych volila základní kapitál v s.r.o. dosahující výše alespoň okolo 100 000 Kč.

1.2 Omezené ručení

Omezené ručení, jež stojí v samotném názvu tohoto typu společnosti a jež je zároveň jedním z jejich znaků, představuje zásadní odlišnost od klasických kapitálových společností. Tato odlišnost konkrétně spočívá ve zmiňovaném omezení – a to časovém a co do jeho výše.

Ručení je omezeno do výše všech nesplacených vkladů, přičemž společníci takto ručí společně a nerozdílně. To znamená, že výše ručení představuje nesplněnou vkladovou povinnost každého ze společníků v součtu. Pro časové omezení ručení je pak rozhodný okamžik splacení všech vkladů. Po pravomocném zápisu do

⁷ zákon č. 513/1993 Zb., *obchodný zákoník*, §108.

Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG), in der Fassung vom 20. 4. 1892, zuletzt geändert durch Art. 9 G v. 22. 2.2023.

Gesetz über Gesellschaften mit beschränkter Haftung – RGBI. Nr. 58/1906.

obchodního rejstříku ručení za závazky společnosti zaniká. Tento zápis má tedy konstitutivní charakter.

Pro ručení v s.r.o. však platí pravidlo, že splacením jednotlivého vkladu automaticky společníkovi nezaniká ručitelská povinnost. Plnění závazků lze totiž věřitelem žádat po kterémkoli z ručitelů bez ohledu na to, zda vkladová povinnost konkrétního ručitele již byla splněna, či nikoli. Ručitelský závazek je tedy tzv. solidární.⁸

1.3 Ustavení a vznik s.r.o.

Dle zákona se s.r.o. zakládá zakladatelským právním jednáním, jež je jedním ze čtyřech stanovených způsobů ustavení právnické osoby, kterou lze jinak také ustavit zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, případně způsobem stanoveným jiným právním předpisem.⁹ Zakladatelským právním jednáním se tu rozumí společenská smlouva při založení více společníky, či zakladatelská listina v případě unipersonální společnosti. Dle téhož ustanovení v zákoně takové zakladatelské právní jednání musí obsahovat:

- název
- sídlo právnické osoby
- předmět činnosti
- statutární orgán, způsob jeho vytvoření (není-li stanoveno přímo zákonem) a jeho první členy
- vkladovou povinnost zakladatelů a lhůtu pro její splnění
- určení jednatele nebo jednatelů a správce vkladů

⁸ POKORNÁ, Jarmila. In: ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN: 978-80-7400-048-5, s. 187-188.

HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 25-27.

⁹ zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, §122, ve znění pozdějších předpisů.

- v případě nepeněžitého vkladu jeho popis, ocenění a určení osoby znalce provádějícího ocenění.¹⁰

Splněním výše uvedeného se tedy s.r.o. ustavuje. Jde však pouze o právní skutečnost, na jejíž bázi může s.r.o. vzniknout. Samotná společnost vzniká až zápisem do obchodního rejstříku na základě návrhu, který je podáván jednatelem či jednatelem písemně nebo elektronicky pomocí předepsaného formuláře k rejstříkovému soudu. Tím je příslušný krajský soud dle sídla založené s.r.o. Existuje také možnost tzv. přímého zápisu, který provádí notář, a lze jej využít při zápisu nově vzniklé s.r.o. a stejně tak při změnách již zapsaných údajů. Takový zápis však může být proveden pouze na základě listin daným notářem sepsaných.¹¹

Společnost s ručením omezeným může vzniknout za účelem ziskovým, může se ale jednat i o účel neziskový, např. charitativní, kulturní, sportovní atp. Tato skutečnost, jako jedna z mnoha, činí s.r.o. nejčastěji se vyskytující formou obchodní společnosti v ČR. Důvodem je jistě také její snadné založení, flexibilní poměry a nepřiliš složitá organizační struktura.¹²

Z možnosti založení s.r.o. zakladatelskou listinou jediným společníkem vyplývá, že současná právní úprava nyní umožňuje, aby společnost založil a tvořil pouze jeden společník, což vzhledem k tendencím podnikání zpřístupnit považuji za krok správným směrem. Dokonce již ani není stanoven limit počtu společností, kde jako jediný společník může osoba vystupovat. V tomto tkví poměrně zásadní rozdíl úpravy před a po rekodifikaci. Minulá úprava totiž zněla takto: „Společnost s ručením omezeným s jediným společníkem nemůže být jediným zakladatelem nebo jediným společníkem jiné společnosti s ručením omezeným. Jedna fyzická osoba může být jediným společníkem nejvýše tří společností

¹⁰ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 31-37.

¹¹ tamtéž.

¹² ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8, s. 319-320.

s ručením omezeným.¹³ Zde bych však s pozitivním hodnocením byla opatrnější. Dle mého tato změna příliš nepodporuje dodržování povinnosti loajality¹⁴, kterou jsou společníci vázáni, spíše naopak.

1.4 Organizační struktura s.r.o.

V rámci každé s.r.o. nalezneme orgány, které zajišťují chod a funkční existenci společnosti. Dělíme je na obligatorní, kam se řadí jednatel a valná hromada (o těchto stručně později), a ostatní, které se zřizují dle uvážení, tzv. fakultativní orgány. Speciálním postavením pak ještě disponuje dozorčí rada, která sama o sobě je orgánem fakultativním, nicméně zvláštní právní předpisy mohou stanovit, že se v určitých případech zřizuje obligatorně. Společnost s ručením omezeným se také může členit na jiné vnitřní útvary, ty však mají pouze funkci pomocnou.

1.4.1 Valná hromada

Valná hromada platí za nejvyšší orgán společnosti. Skládá se ze všech společníků, je tedy kolektivním orgánem. Do působnosti valné hromady spadá rozhodování o záležitostech pravidelně tímto orgánem rozhodovaných (hospodaření, schvalování účetní uzávěrky, úhrady ztráty apod.) a rozhodování o základních otázkách společnosti (o základním uspořádání, změnách společenské smlouvy apod.) Při každém rozhodování hraje roli většina - nikoli však počtu společníků, nýbrž velikosti jejich podílů. Účinky rozhodnutí mají zpravidla vnitřní působnost. Zasedání valné hromady musí probíhat nejméně jednou za rok a vyhotovuje se z něho zápis.¹⁵

Problematika týkající se valné hromady je mnohem obsáhlejší než v tomto stručném pojednání. V zákoně je však dle mého upravena velice podrobně

¹³ zákon č. 513/1991 Sb. *obchodní zákoník*, § 105, účinný do 31.12. 2013.

¹⁴ blíže viz kapitola Povinnost loajality.

¹⁵ ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8, s. 373-380.

a přehledně a v praxi proto příliš často nenastávají situace, kdy by o výkladu jednotlivých ustanovení panovaly pochybnosti. V tomto osobně spatřuji rozdíl oproti úpravě v obchodním zákoníku. Tato změna vedla dle mého k vyšší míře právní jistoty, proto ji považuji za velice přínosnou.

1.4.2 Jednatelé

Jednatelé, případně jeden jednatel, jsou v s.r.o. statutárním a výkonným orgánem a jejich činnost má vnitřní i vnější působnost. Jednatelé v zásadě rozhodují o strategických otázkách a obchodním vedení (vnitřní působnost) a mají generální zástupčí oprávnění (vnější působnost). Jménem společnosti jsou oprávněni jednat samostatně, k rozhodnutí je však třeba souhlasu většiny z nich. Při svém jednání jsou vázáni povinností jednat s péčí řádného hospodáře a zákazem konkurence.¹⁶ Ten je v zákoně podrobněji popsán jako zákaz podnikat v předmětu činnosti nebo podnikání společnosti, neumožňuje se také členství ve statutárním orgánu jiné právnické osoby s obdobným předmětem činnosti nebo podnikání, případně být osobou v obdobném postavení (s výjimkou koncernů). Stejně tak účast na podnikání jiné korporace v pozici společníka s neomezeným ručením nebo jako osoba ovládající jiné osoby se stejným nebo obdobným předmětem činnosti či podnikání není v postavení jednatele s.r.o. možná.¹⁷

Mimo uvedené se zde opět setkáváme s dalším přínosem současné právní úpravy. Do té, na rozdíl od obchodního zákoníku, byl implementován institut vyloučení člena statutárního orgánu z výkonu funkce, který slouží k ochraně společnosti před osobami, které by s ohledem na své dřívější negativní působení

¹⁶ ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8, s. 381-385.

MARTINKA, Marek. Právní úprava jednatele a společníka v rámci s. r. o. [online]. *Daňová a hospodářská kartotéka*. 2020, roč. 23, č. 10, s. 36. ISSN 1210-6739. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/281327/1/2>. [cit. 21.10. 2023].

¹⁷ zákon č. 90/2012 Sb., *o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, § 199, ve znění pozdějších předpisů.

v jiné společnosti mohly chod s.r.o. ohrozit. Takové osoby nyní umožňuje zákon z působení na pozici jednatele vyloučit.¹⁸

2 Podíl ve společnosti s ručením omezeným - pojem

Podíl je současnou právní úpravou charakterizován jako „účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí“¹⁹, přičemž tato definice je platná pro podíl v jakékoli obchodní korporaci, nejen ve společnosti s ručením omezeným. Každá obchodní korporace je definována přítomností společníků, jejichž vůle je pro ni stěžejní pro rozhodování o dané společnosti. Ta je vykonávána právě prostřednictvím vlastnictví podílu. Ve společnosti s ručením omezeným je vztah mezi společníky a společností samotnou obzvlášť důležitý, neboť tito jsou hybateli celé s.r.o.

Takový podíl umožňuje v míře úměrné jeho velikosti společníkovi výkon tzv. společnických práv a funguje jako spojovací prvek mezi společností a jejími společníky.²⁰ Společník je však vázán také povinnostmi s podílem spojenými. Z hlediska těchto práv a povinností se pak rozlišuje kvalitativní a kvantitativní stránka podílu.²¹

2.1 Kvantitativní stránka podílu

Toto pojetí podílu v s.r.o. lze dále nahlížet dvojí optikou. Kvantitativní stránku podílu vyjadřuje jednak jeho velikost, také ale jeho hodnota. Obě tyto kvantifikační složky podíl definují, ovšem každá v jiném smyslu. Velikost podílu má zásadní vliv na postavení jeho vlastníka vůči ostatním společníkům. „Určuje rozsah

¹⁸ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 63, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ tamtéž, § 31.

²⁰ POKORNÁ, Jarmila. In: ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN: 978-80-7400-048-5, s. 55-56.

²¹ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 65.

společnických práv a povinností. Jedná se o míru, v níž se společník na společnosti s ručením omezeným účastní.²² Je stanovována podle poměru jeho vkladu na tento podíl připadající k výši základního kapitálu, ledaže společenská smlouva stanoví jinak.²³ Vyjádřena tedy bývá procenty nebo zlomkem, z uvedeného ustanovení však vyplývá, že velikost podílu lze určit i jiným způsobem než výpočtem z velikosti vkladu. Možnost různých odlišných vymezení však není neomezená. Je zapotřebí, aby pro takovou odchylku existoval spravedlivý důvod a v každém případě musí být dodrženy právní zásady, zejm. hledisko ekvity (právní slušnosti).²⁴

Z judikatury plyne, že hodnota podílu odráží ekonomickou situaci ve společnosti v daném momentu a je tedy značně proměnlivá. Pro její určení tak není klíčová sama o sobě velikost vkladu či základního kapitálu, nýbrž ekonomická stabilita společnosti, atraktivita předmětu podnikání na trhu, druh podílu, vztahy mezi společníky a jiné.²⁵ Nelze ale význam výše minimálního vkladu v poměru k základnímu kapitálu opomíjet, neboť tento poměr tvoří základ finální hodnoty podílu. (Rozsudek, na který odkazují a který toto deklaruje, byl vydán ještě za účinnosti staré právní úpravy, toto však zůstalo nezměněno.)

Lze-li hodnotu vyjádřit v penězích, pak je hodnotou cena, při úplatném převodu kupní cena. Významnou roli hrají také vztahy s třetími stranami a závazky vůči nim. Pokud je proti společnosti vedeno trestní řízení, exekuční řízení atd., má to značně negativní vliv právě na hodnotu podílu.²⁶

²² KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 25.

²³ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 133, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: Prospektum, 1997. ISBN 80-7175-047-6. s. 75.

²⁵ rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 12. 2005, sp. Zn. 29 Odo 440/2004.

²⁶ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 26.

2.2 Kvalitativní stránka podílu

Kvalitativní stránka podílu charakterizuje obsah právního vztahu mezi společností a vlastníkem podílu, tedy práva a povinnosti společníka. Ta jsou blíže určena jak zákonem, tak společenskou smlouvou v dané společnosti. Na ustanovení společenské smlouvy je třeba obzvláště dbát. Zákon totiž výslovně neuvádí výčet práv a povinností a odkazuje právě na ujednání společníků. Výkon společnických práv ovšem není nezbytný, platí však závazek k dodržování povinností, a to od vzniku do zániku účasti na společnosti. Na tato práva a povinnosti nelze nahlížet odděleně a jednotlivě – štěpení podílu v s.r.o. je zásadně nepřípustné a dělení práv a povinností slouží však pouze teorii, nikoliv praxi.²⁷

V otázce vyjádření kvalitativní stránky podílu, tedy stanovení práv a povinností, je současná zákonná úprava poměrně benevolentní. Klade důraz právě na prosazení autonomie vůle společníků prostřednictvím společenské smlouvy. S tím se pojí i možnost zavádět nové druhy podílů, o čemž je v mé práci pojednáno v rámci kapitoly Druhy podílů.

2.3 Kmenový list

Vedle výše uvedených způsobů lze podíl ještě vyjádřit jinou formou, a to cenným papírem. V případě s.r.o. jím je kmenový list, cenný papír na řad, váže se tedy na konkrétní osobu a má vymezená inkorporovaná práva a povinnosti. Musí obsahovat povinné náležitosti, kterými jsou označení, že se jedná o kmenový list, jednoznačnou identifikaci společnosti a společníka, výši vkladu, název a označení druhu podílu, je-li jich společenskou smlouvou upraveno více, číslo kmenového listu a podpis jednatele nebo jednatelů (může být nahrazen jeho otiskem, pokud

²⁷ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 28.

ČERNÁ, Stanislava. Lze štěpit práva k obchodnímu podílu? In ČERNÁ, Stanislava (ed.). *Pocta Stanislavu Plívovi k 75. narozeninám: aktuální otázky soukromého práva na počátku nového tisíciletí*. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-370-6, s. 71-72.

jsou na listině současně použity ochranné prvky proti jejímu padělání nebo pozměnění).²⁸

Vydat kmenové listy lze pouze v případě, umožňuje-li to výslovně společenská smlouva. Pokud je emise kmenových listů možná, není zároveň nutností, aby tyto byly vydány ke všem podílům. Přesto ale k emisi kmenových listů limitace existuje – vydávat je lze pouze za situace, kdy není omezena nebo podmíněna převoditelnost podílu (blíže v kapitole Převod podílu). Zavedení možnosti vtělit podíl do cenného papíru je jednou z podstatných změn právní úpravy podílu po rekodifikaci. Dle obchodního zákoníku existovala tato možnost pouze u akciových společností. V současnosti to pro společnosti s ručením omezeným znamená snazší dispozice s podílem a změny ve společenské základně.²⁹

3 Práva společníka s podílem spojená

Jak bylo zmíněno výše, s podílem se pojí určitá práva a povinnosti, jejichž rozsah je dán zákonem, může být ale dále upraven společenskou smlouvou. Uvedu postupně tedy ta práva a povinnosti, která jsou s podílem neodmyslitelně spjata, a pro která platí, že jsou nebo mohou být hlavním důvodem vlastnictví podílu.

Existuje několik způsobů, jak společnická práva dělit (např. na majetková a nemajetková; práva obdržet od společnosti určité plnění a práva rozhodovat o záležitostech společnosti; dále také práva základní, doplňková a minoritních společníků či pouze základní a doplňková aj.), pro potřeby této práce však využiji pouze jejich výčet a postupně zmíním obsah a význam vybraných.

²⁸ zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 138, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 121-124.

3.1 Právo podílet se na řízení společnosti

Výkon tohoto práva spočívá ve správě záležitostí společnosti a probíhá zejména v rámci zasedání vrcholného orgánu s.r.o. – valné hromady, kde společník, a tedy držitel tohoto práva, projevuje svoji vůli hlasováním. Zákon však umožňuje výkon tohoto práva i mimo zasedání na valné hromadě, tzv. per rollam, nestanovuje-li společenská smlouva opak. Takové hlasování probíhá s využitím technických prostředků za takových podmínek, „aby umožňovaly společnosti ověřit totožnost osoby oprávněné vykonávat hlasovací právo a určit podíly, s nimiž je spojeno vykonávané hlasovací právo, jinak se k hlasům odevzdaným takovým postupem ani k účasti takto hlasujících společníků nepřihlíží.“³⁰

Umožňuje se a za korespondenční hlasování se považuje taktéž odevzdání hlasů písemně společníky před konáním zasedání valné hromady. Vykonávají-li společníci toto právo při zasedání, řídí se také pravidly stanovenými zákonem. Konkrétně platí, že valná hromada jakožto kolektivní orgán je schopna usnášet se, je-li přítomna alespoň ta část společníků, jež disponuje minimálně polovinou hlasů (1 hlas = 1 Kč vkladu), přičemž se nezapočítávají společníci bez hlasovacího práva. Dále zákon umožňuje účastnit se zasedání valné hromady, a tedy uplatňovat právo na řízení společnosti, osobně, či v zastoupení (v písemné formě a jasným ustanovením, zda plná moc k tomuto udělená platí pro jedno či více zasedání). V daném složení se přijme rozhodnutí, souhlasí-li prostá většina přítomných. Výjimkou jsou případy uvedené v § 171 ZOK, kdy je třeba souhlasu dvou třetin všech společníků.³¹

3.2 Právo na podíl na zisku

Ačkoli bylo výše v teoretické části věnované základní problematice společnosti s ručením omezeným samotné zmíněno, že ji lze založit za účelem i jiným než podnikatelským (např. charitativním), je právě záměr dosažení zisku, a tedy

³⁰ zákon č. 90/2012 Sb. *o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, § 167, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ tamtéž, § 168-171.

uplatnit právo na podíl z něho, nejčastějším důvodem založení a existence společnosti s ručením omezeným. Podíl na zisku zde představuje pohledávku společníka či jiných osob, respektive dluh společnosti vůči nim.³²

Výkon tohoto práva probíhá ve dvou rovinách. Nejprve je třeba učinit rozhodnutí o rozdělení zisku, jež je v kompetenci valné hromady na základě účetní uzávěrky jí schválené. Oprávněnými osobami k dosažení zisku jsou zejména společníci, společenská smlouva však může zahrnout i jiné osoby, např. jednatele, členy dozorčí rady apod. Stejně tak ale může společenská smlouva obsahovat ustanovení omezující - nikoli však upírající někomu právo na podíl na zisku, ale týkající se období, po které podíl na zisku nemusí být vyplacen. Jedná se např. o takové období, kdy primárním cílem společnosti bude naspořit prostředky pro dosažení stanovených cílů.³³

Vyplacení podílu na zisku je závislé na většinovém odsouhlasení rozhodnutí o rozdělení zisku, době jeho splatnosti, která činí 3 měsíce, a především na jednatelem či jednatelech, kteří za vyplacení zisku zodpovídají. Ti v rámci vyplácení musí postupovat s péčí řádného hospodáře. Jednatelé tak nesmí rozhodnout o vyplacení zisku, je-li tento v rozporu se zákonem, rozdělená částka mezi společníky taktéž nesmí přesáhnout výši hospodářského výdělku posledního skončeného účetního období (sníženou o ztráty z předchozího období) a odvod těchto prostředků nesmí ohrozit solventnost společnosti a směřovat k jejímu úpadku.³⁴

³² KUHN, Petr. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6. s. 85.

³³ PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, roč. 4, č. 9, ISSN 1803-6554, s. 246-249.

³⁴ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 75-77.

3.3 Právo na informace a právo kontrolní

Dalším z práv spojených s podílem je právo na informace a s ním související právo kontrolní. Toto právo zajišťuje, že společníci mohou být informováni o činnosti společnosti a provádět kontrolu činnosti společnosti, včetně volených orgánů. Má zásadní roli, neboť dozorčí rada není ve společnosti s ručením omezeným obligatorním orgánem, její působnost tak zastávají právě společníci prostřednictvím svého kontrolního práva a práva na informace, přičemž jim je tímto umožněna plná realizace práva podílet se na řízení společnosti, jak dovodila judikatura již za nové právní úpravy.³⁵

Informace o záležitostech společnosti lze získat různými způsoby, a to:

- sdělením jednatelem společnosti na zasedání valné hromady,
- poskytnutím informací jednatelem společnosti mimo valnou hromadu,
- nahlédnutím do dokladů společnosti.

Pro uvedené způsoby získávání informací platí, že o ně lze žádat kdykoli a taková žádost může mít jakoukoli formu. Je však třeba dostatečně vymezit okruh požadovaných informací.³⁶ Jednatelé mohou sdělení informace odmítnout či přístup k dokumentům může být odepřen, a to v případech, kdy se jedná o „utajovanou informaci podle jiného právního předpisu či je požadovaná informace veřejně dostupná.“³⁷ Pokud jde pak o třetí uvedený způsob získávání informací, společníkům je umožněno reprodukovat obsah dokladů týkajících se společnosti, ovšem nepoškodí-li je.

Současná zákonná dikce dále stanovuje, že právo na informace lze uplatnit nejen osobně, nýbrž i prostřednictvím zástupce, „bude-li zavázán alespoň ke stejné

³⁵ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2189/2012.

³⁶ JOSKOVÁ, Lucie; PRAVDOVÁ, Markéta a DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada publishing, 2024. ISBN 978-80-271-0400-0. s. 120.

³⁷ zákon č. 90/2012 Sb. *o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, § 155, ve znění pozdějších předpisů.

mlčenlivosti jako společník a společnosti tuto skutečnost doloží³⁸. Tento způsob je využíván především v případě informací v rámci odborné problematiky.

Kapitolou samou o sobě je však otázka informací, které jsou obchodním tajemstvím. Není totiž zákonem výslovně stanoveno, jak s takovými informacemi s ohledem na právo společníka na informace naložit, a mezi odborníky se postoje různí. Předmětem sporu je tedy především názor na to, zda se obchodní tajemství řadí pod informace utajované dle jiného právního předpisu, tudíž by právo na informaci obsahující obchodní tajemství společníkům nenáleželo, nebo zda obchodní tajemství utajovanou informací není a přístup k němu společníci mají.

Ti odborníci, kteří svůj názor opírají o zákonnou definici utajované informace, kde je charakterizována jako informace „v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyžádání nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací“³⁹, obecně obchodní tajemství za utajovanou informaci nepovažují.⁴⁰ Na druhé straně stojí odborníci, kteří svůj názor hájí definicí obchodního tajemství, které dle ní „tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení“⁴¹. Tito přístup společníků k informacím obsahující obchodní tajemství nepřiznávají.⁴²

Zásadní je však v tomto judikatura. Dle usnesení Nejvyššího soudu v poskytnutí informace skutečnost, že je informace obchodním tajemstvím, nebrání,⁴³ ačkoli tímto reagoval ještě na minulou právní úpravu. Ze soudních závěrů vyvozených

³⁸ zákon č. 90/2012 Sb. *o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, § 156, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ zákon č. 412/2005 Sb., *o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti*, §2, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ např. ŠUK, Petr a ŠTENGLOVÁ, Ivana. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6. s. 378.

⁴¹ zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, § 504, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² např. HAVEL, Bohumil. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6. s. 377.

⁴³ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009.

již na podkladě účinné právní úpravy se lze opřít zejm. o jedno z rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci, které odkazuje na komentářový výklad, užší vazby mezi společníky než v akciové společnosti a odmítá tak nemožnost poskytování informací obsahující obchodní tajemství.⁴⁴

Na základě citované zákonné úpravy a judikatury se domnívám, že společníkům by právo na informace spojené s podílem mělo náležet, a to i v případě informací obsahující obchodní tajemství. Definice utajované informace dle mého obchodní tajemství nezahrnuje. Navíc, ohledně obdržené informace je společník dle jiného ustanovení povinen zachovávat mlčenlivost, riziko vyzrazení, případného zneužití informace, tedy nehrozí. Obecně ale považuji za důležité, aby tato oblast byla upravována podrobněji společenskou smlouvou, má-li se sporům předejít.

3.4 Právo podat společnickou žalobu

Podáním společnické žaloby se rozumí úkon, při kterém je podána žaloba za společnost a společnost je zastupována v soudním řízení. Jedná se o nástroj, jímž se jednotliví společníci mohou bránit před znehodnocením svého vkladu do společnosti, jež by vzniklo na základě porušení povinnosti jednatele, člena dozorčí rady, vlivné osoby či jiného společníka. K podání společné žaloby je oprávněn každý společník, ovšem za předpokladu, že toto oprávnění nebude zneužito. Zde je zásadní, že společníci disponují kontrolním právem a právem na informace, tedy mohou získat potřebné informace a podklady k podání žaloby. To následně umožňuje posoudit, zda bylo právo podat společnickou žalobu zneužito, či ne. Dojde-li k žalobě, nese důkazní břemeno žalovaný, s výjimkou situací, kdy dokazování skutečností nelze po žalovaném oprávněně žádat. Obecně je ale společnosti přisouzeno výhodnější postavení v rámci sporu.⁴⁵

Společnická žaloba podaná společníkem je ovšem chápána jako prostředek ultima ratio. Rozhodne-li se společník jako jednotlivec podat žalobu za společnost,

⁴⁴ rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 8 Cmo 348/2016.

⁴⁵ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 49.

je vázán tzv. notifikační povinností, kterou se rozumí písemné oznámení záměru dozorčí radě, je-li zřízena. Pokud dozorčí rada dojde k závěru, že ono oznámení bylo oprávněné, je ona povinna podat žalobu sama jako orgán. Nedojde-li k tomu, nastává situace, kdy je vhodné, aby žalobu podal právě společník. Žalovat však nelze kohokoli. Okruh těchto osob – s tzv. pasivní legitimací – vymezuje § 157 ZOK, který říká, že se lze domáhat náhrady újmy proti jednateli při neplnění jeho povinností, zejména jednat s péčí řádného hospodáře, dále proti členu dozorčí rady a vlivné osobě, společníku při nesplnění jeho vkladové povinnosti či v situaci, kdy se uplatňuje právo společnosti na vyloučení společníka dle § 204. Totéž platí i pro osoby, které v žalovatelné pozici byli v době vzniku újmy, ačkoli v době, kdy je žaloba podávána, v ní již nevystupují.⁴⁶

3.5 Právo na podíl na likvidačním zůstatku

Pokud společnost zaniká likvidací⁴⁷, vzniká každému společníku právo na podíl na likvidačním zůstatku. Nicméně likvidační podstatou je prvotně vypořádat závazky společnosti vůči jiným osobám. Do doby, než jsou uspokojeny pohledávky všech věřitelů, nesmí být podíl na likvidačním zůstatku vyplacen, a to ani ve formě zálohy.⁴⁸ Zbyde-li tedy po tomto vypořádání způsobilý likvidační zůstatek, určí se velikosti podílů na něm ve dvou fázích. Nejprve se likvidační zůstatek rozdělí mezi oprávněné společníky do výše, v jaké splnili svou vkladovou povinnost (případně do výše splacených či vnesených vkladů). Nebude-li po této fázi rozdělen veškerý likvidační zůstatek, budou v následných krocích rozhodné podíly společníků. Likvidační zůstatek bývá zpravidla vyplacen v penězích, společenská smlouva však může stanovit jiný způsob.⁴⁹

⁴⁶ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 50-53.

zákon č. 90/2012 Sb., *o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, §157, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷ blíže viz zákon č. 89/2012 Sb. *občanský zákoník*, § 187-209, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ tamtéž, § 206.

⁴⁹ zákon č. 90/2012 Sb. *o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, §37-38, ve znění pozdějších předpisů.

3.6 Právo na vypořádací podíl

Vypořádacím podílem se rozumí majetkové vyrovnání společníka, jemuž zanikla účast na společnosti, s touto společností. Právo na vypořádací podíl je společníku garantováno zákonem a vzniká, pokud účast společníka na společnosti zanikne jiným způsobem než přechodem či převodem podílu, náleží však i dědici podílu po zemřelém společníkovi, je-li na základě jeho vlastního návrhu jeho účast na společnosti soudem zrušena. Podíl účastníka, jehož účast zanikla bez právního nástupce, se stává podílem uvolněným.⁵⁰ Výše vypořádacího podílu se vypočítává poměrem výše podílu společníka ku výši základního kapitálu společnosti (případně reálné hodnoty majetku společnosti snížené o výši dluhů společnosti, liší-li se tyto hodnoty podstatně).⁵¹

Po poslední novelizaci zákona o obchodních korporacích došlo k úpravě v oblasti splatnosti vypořádacího podílu. Donedávna totiž platilo, že výplata vypořádacího podílu byla podmínkou pro další nakládání se vzniklým uvolněným podílem, taková limitace však již neexistuje. Po vyplacení vypořádacího podílu tedy stále podíl, již uvolněný, náleží „bývalému“ společníkovi, ten však už není oprávněn k výkonu práv s podílem spojených.⁵² Trvání této situace pod delší dobu ale není vhodné, neboť „z důvodu právní jistoty společníků není žádoucí, aby existence uvolněného podílu ve společnosti dlouhodobě přetrvávala“⁵³.

⁵⁰ blíže viz kapitola Uvolněný podíl.

⁵¹ ŠVARC, Zbyněk a kol. *Základy obchodního práva po rekonstrukci soukromého práva*. 5. vydání. Píseň: Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-8341. s. 179.

⁵² HEINZEL, Lukáš a Tomáš JANČAR. Vypořádací podíl v s.r.o. po novele zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*. 2022, roč. 14, č. 1, str. 23. ISSN 1803-6554. [on-line]. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgjpw64s7gfpxgzsgm&groupIndex=3&rowIndex=0&refSource=search>. cit. [15. 1. 2024].

⁵³ POKORNÁ, J. In: LASÁK, Jan; Jan DĚDIČ; Jarmila POKORNÁ; Zdeněk ČÁP a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN: 978-80-7598-881-2.

3.7 Právo na vydání a výměnu kmenového listu

Spolu s uzákoněním možnosti vydat kmenový list a vtělit do něj podíl ve společnosti vzniklo právo společníků na jeho vydání, stanovuje-li to společenská smlouva. Není-li určena lhůta, má se za to, že kmenové listy mají být vydány bez zbytečného odkladu po tom, co o jejich vydání bylo rozhodnuto valnou hromadou nebo po vzniku účasti společníka na společnosti poté. Kmenový list musí obsahovat povinné náležitosti,⁵⁴ a pokud dojde ke změně údajů na něm uvedených (např. společnost změní své sídlo), je společníkovi, který kmenovým listem disponuje, garantováno právo na jeho výměnu. Právo na výměnu kmenového listu může dále společník uplatnit, jsou-li údaje na něm nečitelné a není-li současně pochyb o pravosti tohoto cenného papíru. Výměna by taktéž měla být uskutečněna bez zbytečného odkladu.⁵⁵

3.8 Ostatní práva

Tento výčet zahrnul zásadní práva, jež vlastníkovému podílu ve společnosti s ručením omezeným náleží. Zdaleka však nebyla vyjmenována všechna. Dále bych se mohla blíže věnovat např. právu být zapsán v seznamu společníků, právu vystoupit ze společnosti, právům kvalifikovaného společníka atd., pro účely této práce však považuji uvedené informace o právech společníka za dostatečné.

4 Povinnosti společníka s podílem spojená

Každý účastník jakéhokoli právního vztahu disponuje nejenom právy, ale také určitými povinnostmi, výjimkou tedy není ani vlastnictví podílu ve společnosti s ručením omezeným. S podílem ve společnosti s ručením omezeným jsou spojeny povinnosti uvedené v následujících podkapitolách.

⁵⁴ viz zákon č. 90/2012 Sb., *o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, § 138, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 49.

4.1 Povinnost loajality

Vůbec nejdůležitější, nebo alespoň nejzákladnější povinností společníka jakékoli obchodní korporace, je právě povinnost loajality, kdy se přijetím členství ve společnosti společník „zavazuje chovat čestně a zachovávat její vnitřní řád“⁵⁶. Je východiskem pro ostatní povinnosti společníka. Striktně v zákoně není uvedeno, co přesně povinnost loajality znamená, neboť je sama výkladovým pravidlem.

V praxi však dovozujeme, že se společník zavazuje jednat v souladu s účelem založení společnosti a nečinít úkony bránící dosažení tohoto účelu - povinnost loajality v sobě zahrnuje aktivní a pasivní složku. Aktivní složkou je myšlena povinnost přispívat k naplnění cílů, pasivní složkou se rozumí, aby společník nezneužíval svá práva a nezpůsobil tím společnosti škodu.⁵⁷

Dosud byla vytvořena bohatá judikatura týkající se této problematiky, která uvedené skutečnosti dokládá a doplňuje (viz následně uvedená soudní rozhodnutí). V praxi se loajalita považuje za princip v čase relativně neměnný, proto ji lze demonstrovat i v závěrech soudů dosažených před rekodifikací. Názornou ukázkou porušení loajality, kterou se soudy v minulosti zabývaly, je třeba situace, kdy společník brání vstupu do prostor, kde má společnost provozovnu,⁵⁸ nebo převádí svůj podíl, aby se vyhnul plnění s ním spojených povinností.⁵⁹ Judikatura také potvrzuje, že povinnost loajality nemusí vyplývat ze zákona nebo společenské smlouvy, ale také z obecných nepsaných zásad, ohledně čehož také panoval spor.⁶⁰

⁵⁶ zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, § 212, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8. s. 360.

⁵⁸ rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 3. 2. 2005, sp. zn. 7 Cmo 117/2004.

⁵⁹ rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2006, sp. zn. 29 Odo 387/2006.

⁶⁰ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 29 Odo 1007/2005.

4.2 Vkladová povinnost

Vkladová povinnost je základní povinností společníka v s.r.o. Vkladem se přitom rozumí počáteční investice do společnosti, do níž společník vstupuje, respektive do jejího základního kapitálu. Může mít dvojí podobu, a to peněžitou (konkrétní finanční částka) nebo nepeněžitou; takový vklad však musí být penězi ocenitelný - služba nebo provedení práce se zakazuje. Ocenění nepeněžitého vkladu provádí zpravidla soudní znalec, společnost si jej ale může zvolit i sama. Zákon stanovuje minimální výši vkladu na 1 Kč.⁶¹

Vkladová povinnost existuje již při založení společnosti a platí pro každého, kdo chce nabýt účasti na společnosti, ať už při jejím vzniku, nebo později. Vzniká rovněž při zvýšení základního kapitálu společnosti. Její plnění probíhá ve lhůtě, která se stanoví společenskou smlouvou, maximálně však do 5 let ode dne, kdy společnost vznikla. Pokud dojde k prodlení při plnění, vzniká takovému společníku povinnost platby úroku z prodlení. Byl-li společník v prodlení k plnění vyzván a na možnost vyloučení upozorněn, lze také podat za společnost žalobu na splnění peněžitého závazku či může být ze společnosti vyloučen, a to právě rozhodnutím soudu nebo v tzv. kadučním řízení.⁶²

4.3 Příplatková povinnost

Podstata této povinnosti, stejně jako účel povinnosti vkladové, spočívá v získání prostředků a finančních zdrojů od společníků samých. Ty slouží pro chod společnosti, nad rámec základního kapitálu. Společníkovi lze tuto povinnost uložit pouze na základě společenské smlouvy a o jejím uložení rozhoduje valná hromada prostou většinou. Společníkům však zákon zaručuje jistou ochranu, a to

⁶¹ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 86-88.

⁶² *tamtéž*.

ŠVARC, Zbyněk a kol. *Základy obchodního práva po rekonstrukci soukromého práva*. 5. vydání. Píseň: Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-834-1. s. 183.

stanovením povinnosti zakotvit ve společenské smlouvě maximální rozsah příplatkové povinnosti.⁶³

Na rozdíl od vkladové povinnosti však není zákonem upravena lhůta ani způsob plnění (obecně je přípustná hotovostní i bezhotovostní platba, pouze v případě částek vyšších než 270 000 Kč je vyžadována platba bezhotovostní)⁶⁴. Shodu s vkladovou povinností naopak nalezneme v situaci při prodlení či neplnění, kdy je společník rovněž povinen zaplatit úrok z prodlení, může být vyloučen a žalován. Existuje také možnost, kdy společník může poskytnout příplatek dobrovolně, aniž by ho k tomu zavazovala společenská smlouva. Zde je však již zavádějící hovořit o „povinnosti“.⁶⁵

4.4 Ručitelská povinnost

O povinnosti ručení je již obecně pojednáno v úvodní kapitole Společnost s ručením omezeným v rámci podkapitoly Omezené ručení. K tomuto však nutno dodat, jde-li o plnění vůči věřiteli, že pokud tuto povinnost plní společník s již splacenou vlastní vkladovou povinností, může se domáhat náhrady ze strany společnosti, případně společníků s nesplněnou vkladovou povinností.⁶⁶

Existují také případy tzv. zvláštního ručení, které se týkají zrušení společnosti s likvidací nebo převodu či prodeje uvolněného podílu. Na rozdíl od obecného ručení platí, že „při zrušení obchodní korporace s likvidací ručí společníci za její dluhy po jejím zániku do výše svého podílu na likvidačním zůstatku, nejméně však v rozsahu, v němž ručili za jejího trvání.“⁶⁷ V případě převodu vzniká převodci ze zákona povinnost ručení za závazky spojené s převáděním podílu, což

⁶³ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 162, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴ zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, § 4, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 90-92.

⁶⁶ tamtéž, s. 96.

⁶⁷ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), §39, ve znění pozdějších předpisů.

představuje institut ochrany společnosti před vyhýbáním se povinností právě tím, že podíl bude převeden.⁶⁸

4.5 Povinnost odevzdat kmenový list

Zákon v návaznosti na možnost vydat kmenový list stanovuje případy, kdy platí povinnost jej odevzdat, ať už jde o definitivní vrácení, nebo odevzdání za účelem jeho výměny a obdržení kmenového listu s aktuálními platnými údaji. Příkladem situace, kdy platí povinnost odevzdat kmenový list k definitivnímu vrácení, je vystoupení společníka ze společnosti, jeho vyloučení rozhodnutím soudu nebo např. likvidace společnosti. Povinnost odevzdání kvůli výměně pak platí, zvyšuje či snižuje-li se základní kapitál nebo se mění jiné údaje na něm zaznamenané.⁶⁹

Kmenový list se odevzdává bez zbytečného odkladu (na základě tohoto zákonného ustanovení se dovozuje, že i jeho vydání probíhá bez zbytečného odkladu, aby neexistovala disproporce mezi právem na vydání a povinností jej odevzdat). „V případě prodlení společníků s odevzdáním kmenových listů [...] vyzve jednatel společníky způsobem stanoveným zákonem a společenskou smlouvou pro svolání valné hromady, aby tak učinili v přiměřené lhůtě, kterou jim k tomu určí, s upozorněním, že jinak budou nepředložené nebo nevrácené kmenové listy prohlášeny za neplatné.“⁷⁰ Takovým prohlášením zanikne společníkovi účast na společnosti.

4.6 Další povinnosti společníků

Mezi další povinnosti společníků nepochybně patří povinnost respektovat usnesení valné hromady, dále platí povinnost oznamovat změny údajů

⁶⁸ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 209, ve znění pozdějších předpisů.

KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 97.

⁶⁹ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 100-101.

⁷⁰ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), §152, odst. 2, ve znění pozdějších předpisů.

evidovaných v seznamu společníků a také např. povinnost respektovat zákaz konkurence, kterou sice neukládá zákon, ale je stanovena společenskou smlouvou. Nicméně není-li určena ani ve společenské smlouvě, dá se dovodit z nezpochybnitelné povinnosti loajality.⁷¹ Výčet by tedy stejně jako u práv spojených s podílem mohl být mnohem rozsáhlejší.

5 Druhy podílů

S právy a povinnostmi přímo souvisí vymezení druhů podílů. V současné době zákon společníkům vymezení různých druhů podílů umožňuje, na rozdíl od minulých právních úprav. Jejich odlišnost je právě definována modifikací práv a povinností. Toto není ovšem změnou příliš radikální. Obchodní zákoník sice uznával pouze jediný druh podílů, úprava práv a povinností však byla možná. Ani zákon o obchodních korporacích, ani občanský zákoník však nyní taxativně nebo alespoň demonstrativně neurčuje, jaké druhy podílů v s.r.o. mohou vznikat, je tedy na společnících, co si ve společenské smlouvě ujednají. Nelze však tvrdit, že by v tomto směru nebyli nijak limitováni. V kontextu zásady totožného zacházení se všemi společníky (příčemž tato nestanovuje úplnou rovnost všech, nýbrž totožné měřítko zacházení) nesmí vlastní úprava podílů vést k diskriminaci a bezdůvodnému znevýhodnění či zvýhodnění některého ze společníků.⁷²

Analogicky by se pro účely vymezení zvláštních druhů podílů dalo využít ustanovení o akciových společnostech, resp. akcích, které zákon o obchodních korporacích nabízí. Totiž připadá v úvahu tedy podíl s běžnými právy

⁷¹ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 100-105.

EICHLEROVÁ, Kateřina. In: ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8. s. 364.

⁷² POKORNÁ Jarmila. In: LASÁK, Jan (ed.) *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I. Díl*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 258.

ŠEBESTOVÁ, Markéta. Některé sporné otázky týkající se druhů podílů v s.r.o. a jejich zápisu do obchodního rejstříku. [on-line]. *Ad Notam*. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_295-nektere-sporne-otazky-tykajici-se-druhu-podilu-v-s-r-o-a-jejich-zapisu-do-obchodniho-rejstriku. cit. [12. 12. 2023].

a povinnostmi – podíl základní, a za zvláštní pak lze považovat jakýkoli podíl s jinými než běžnými právy a povinnostmi (např. prioritní podíly; konkrétně se nabízí podíl, s nímž bude spojeno právo přednostního vyplacení podílu na zisku.)⁷³ Obecně lze ale dovést, že čím rozsáhlejší budou možnosti úprav práv a povinností, a tedy druhů podílu, tím hůře půjde přesně aplikovat zákon a jeho doslovná ustanovení vůči adresátům.

Jestliže se společníci shodnou na různé úpravě a rozdělení podílů ve společnosti, vždy je třeba odlišit je od sebe navzájem názvem a zapsat tyto úpravy každému společníkovi, jemuž daný podíl náleží, do seznamu společníků. Stejně tak platí, že i do obchodního rejstříku se musí zapisovat ujednané druhy podílů ve společnosti, včetně popisu práv a povinností s nimi spojených. Povinností dodržovat tato pravidla se alespoň zčásti dá předcházet nejasnostem a sporům souvisejícím s vymezením práv a povinností.⁷⁴

Pro účely této práce jsem vybrané druhy podílů, vedle podílu základního, rozdělila do tří kategorií, a to na přednostní podíly, podíly spojené se znevýhodňujícím postavením společníka a zvláštní subkategorii podíly bez hlasovacího práva, k nimž velmi stručně níže uvádím několik informací.

Nicméně, než se k uvedenému dostanu, nemohu ponechat bez poznámky fakt, že současnou zákonnou úpravu v oblasti vymezení druhů podílu považuji za nedostatečnou. Domnívám se, že by bylo vhodné, aby *de lege ferenda* obsahovala demonstrativní výčet jednotlivých možných i nedovolených modifikací podílu. Taxativní výčet by dle mého popíral účel nové právní úpravy, a to poskytnout vyšší míru autonomie vůle společníkům a na dispozitivnosti ustanovení by výrazně ubral. Tato zcela otevřená úprava však nechává na společnících, aby

⁷³ srov. DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN: 978-80-7478-961-8. s. 186.

HEJDA, Jan. Právní úprava podílu ve společnosti s ručením omezeným v rekonstrukčním návrhu zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2011, roč. 3, č. 3, s. 74. ISSN 1803-6554.

⁷⁴ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 291-292.

vyhodnotili, co je bezvýznamným znevýhodněním nebo znevýhodněním, ohledně čehož mezi nimi také nemusí panovat shoda.

Na straně druhé pozitivně kvitují změnu v otázce kumulace podílů v rukou společníka, respektive rozšíření výjimky z jednotnosti podílu. Tím, že zákon v současnosti připouští vlastnictví více podílů jednomu společníkovi a podobně umožňuje i vznik různých druhů podílů, nedochází již vždy při nabytí nového podílu ke spojování podílů, ale daný společník se stává vlastníkem více různých podílů. Toto se projevuje zejména u nabytí podílu převodem.⁷⁵

5.1 Základní podíl

Nyní se tedy dostávám k samotnému vymezení různých podílů. Ačkoli pojem základní podíl nemá svoji vlastní legální definici, lze dovodit, že se jedná právě o ten podíl, s nímž jsou spojena běžná společnická práva a povinnosti a jejich výkon není nijak zvláště upraven. Demonstrativní výčet těchto práv a povinností je uveden výše v kapitolách „práva společníka s podílem spojená“ a „povinnosti společníka s podílem spojené“.

Potíž při vymezení základního podílu může nastat v situaci, kdy si na základě neexistence legální definice základního podílu společnost s ručením omezeným sama neurčí, co pro ni základní podíl znamená. Na druhé straně, pokud si společníci smlouvou sami základní podíl vymeží, toto pojetí se může lišit od pojetí základního podílu v jiné společnosti s ručením omezeným. Ve vztahu k třetím osobám to znamená snížení právní jistoty.⁷⁶ Lze ale předpokládat, že při ujednání mezi společníky se tímto bude alespoň předcházet pochybám a sporům mezi nimi. Základní podíl tak lze bez potřeby vymezení běžných práv a povinností chápat i jako nejobecnější podíl v dané s.r.o.⁷⁷ Obecně se domnívám, že by měl být

⁷⁵ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 120-121.

⁷⁶ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 291-292.

⁷⁷ JOSKOVÁ, Lucie; PRAVDOVÁ, Markéta a DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada publishing, 2024. ISBN 978-80-271-0400-0. s. 89-91.

kladen důraz právě na co nejpřesnější vymezení základního podílu, aby nedocházelo ke sporným situacím s nejasným řešením.

5.1.1 Přednostní podíly

Přednostní, nebo také prioritní podíly, spočívají v přiznání většího množství práv než v podílu základním. Ta se mohou týkat výhodnějšího majetkového postavení v rámci společnosti, také se může jednat o práva související se správou společnosti. V prvně zmiňovaném případě jde zejména o přednostní právo na rozdělení zisku nebo likvidačního zůstatku či předkupní právo. Za druhým z uvedených případů si můžeme představit právo veta proti účinnému usnesení valné hromady nebo právo jmenovat kandidáty na členy statutárního orgánu.

5.1.2 Podíl spojený s právem veta

Vzhledem k možnostem, které podíl s tímto zvýhodňujícím právem skýtá, jej považuji za velice zajímavý. Společník, který tímto podílem disponuje, může blokovat rozhodnutí valné hromady, se kterým nesouhlasí anebo mu nepřipadá výhodný. Ve společenské smlouvě je stanoveno, zda se právo veta pojí ke všem rozhodnutím, či pouze některým.

Podstata tohoto práva je zřejmá, může však kolidovat s úpravou občanského zákoníku, jež zakazuje zneužívání hlasovacího práva⁷⁸, a právě jednání spojené s nepřiměřeným užíváním práva veta by tedy tomuto zákazu mohlo odporovat. To je pak třeba posuzovat ad hoc s ohledem na konkrétní situaci a vnitřní poměry ve společnosti.

5.1.3 Podíl s vysílacím právem

Podíl s vysílacím právem je po novelizaci ZOK novinkou, a proto také považuji za důležité jej zmínit. Vysílací právo znamená, že společník s tímto podílem může jmenovat jednatele společnosti a stejně tak jej může i odvolat, ačkoli obojí spadá do kompetencí valné hromady. Společenská smlouva však musí výslovně určit,

⁷⁸ zákon č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*, §212, ve znění pozdějších předpisů.

zda se vznik podílů s tímto právem připouští. Ve společnosti, kde jsou takové podíly vydány, současně platí, že počet takto ustanovených jednatelů nesmí být vyšší než počet jednatelů volených valnou hromadou.⁷⁹ Je-li zřízena dozorčí rada, platí možnost uplatnit vysílací právo i na členy dozorčí rady.

Tato novinka byla před zavedením velmi diskutovanou a právní názory se zde neshodovaly. Bylo totiž otázkou, zda volba jednatele valnou hromadou je kogentním pravidlem, či nikoli a zda se tímto dané ustanovení neobchází. Záleží na pojetí toho, zda se v případě volby jednatele valnou hromadou jedná o statusovou otázku (týkající se postavení osob ve smyslu §1 odst. 2 NOZ), či ne. Část odborné veřejnosti, dokonce i Nejvyšší soud, měl uvedené za ustanovení kogentní, tím pádem vysílací právo považuje za porušení statusové otázky.⁸⁰ Druhá strana sporu se ale shoduje na tom, že jmenování jednatele či jednatelů na základě vysílacího práva možné je. Zejména díky ustanovení týkající se akcií analogicky převádí tuto možnost i na podíly ve společnostech s ručením omezeným, a to i s ohledem na to, že cílem rekodifikace a novelizace bylo úpravu s.r.o. uvolnit.⁸¹

Osobně nejsem zastánkyní přílišné volnosti a dispozitivnosti právní úpravy. Zde se ale domnívám, že přistupuje-li zákonodárce k úpravě s.r.o. se záměrem jistého uvolnění, je uzákonění vysílacího práva krokem správným směrem. Při zachování omezení, že počet ustanovených jednatelů společníkem disponujícím podílem s vysílacím právem nesmí být vyšší než počet jednatelů volených valnou hromadou, stále existuje „brzdny mechanismus“ přílišné autonomie. Zároveň existuje další záruka v podobě skutečnosti, že bude-li mít společnost jen jednoho jednatele, neumožňuje se jeho jmenování společníkem s vysílacím podílem.

⁷⁹ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 194a, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁰ srov. např. stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13.1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015.

ŠUK, Petr. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6. s. 864.

⁸¹ LÁLA, Daniel. *Druhy podílů v kapitálových společnostech*. Vydání první. Praha: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-778-1. s. 190.

5.2 Podíly spojené se znevýhodňujícím postavením společníka

Jak již název napovídá, v současnosti je možno ve společnosti upravit určité podíly i tím způsobem, že postavení společníka, tedy vlastníka podílu, bude znevýhodněno. Tohoto znevýhodnění může být dosaženo upřením jednoho nebo více práv s podílem obvykle spojených. Vzniknout tak mohou podíly bez práva na zisk či likvidačním zůstatku, a to i přes to, že právě zisk bývá jedním z hlavních důvodů pro účast ve společnosti s ručením omezeným.⁸² Opět však platí, že nesmí dojít k bezdůvodné diskriminaci a znevýhodnění a vzniklou nevýhodu lze vykompenzovat jiným přednostním právem.

5.3 Podíl bez hlasovacího práva

Jako další druh podílu uvedu podíl bez hlasovacího práva. Z jeho názvu je dovoditelné, že vlastník tohoto podílu nedisponuje hlasovacím právem, neboť toto nepředstavuje tzv. neodnímatelnou položku. Hlasovacím právem se zde rozumí možnost rozhodovat o záležitostech společnosti na valné hromadě.

Ačkoli původní návrh novely ZOK účinné od 1.1. 2021 stanovoval, že „společenská smlouva může upravit i podíly, se kterými není spojeno právo na podíl na zisku, právo na podíl na likvidačním zůstatku nebo hlasovací právo, s podílem musí být vždy spojeno alespoň jedno z těchto práv,⁸³ tato limitace nebyla přijata. Podíl bez hlasovacího práva tedy nemusí být spojen ani s podílem na zisku či likvidačním zůstatku a vzniká tzv. sterilizovaný podíl, který z praktického hlediska pozbývá pro společníka významu.

Osobně se domnívám, že podíl bez hlasovacího práva svou podstatou odporuje základnímu společnickému právu, a to podílet se na řízení společnosti. Na druhou stranu, absencí práva na hlasování lze vyvážit jinou výhodou související s jiným,

⁸² Janousekadvokat.cz: *Podíly nově ve společnosti s ručením omezeným*. 2024. [online]. Dostupné z: <https://www.janousekadvokat.cz/podily-nove-ve-spolecnosti-s-rucenim-omezenym/>. [cit. 15. 1. 2024].

⁸³ SADECKÝ, Lukáš. Některé dílčí aspekty ohledně druhu podílů a druhu akcií po novele zákona o obchodních korporacích. [on-line]. *Ad Notam*. 2020, roč. 26, č. 4, s. 12. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_866-nektere-dilci-aspekty-ohledne-druhu-podilu-a-druhu-akcii-po-novele-zakona-o-obchodnich-korporacich. cit. [13. 12. 2023].

přednostním, právem s podílem spojeným. Stejně tak hlasovací právo nemusí být vyloučeno úplně, ale pouze ve vymezeném úseku oblasti rozhodování.⁸⁴

6 Nakládání s podílem

Od výčtu jednotlivých druhů podílů nyní přecházím k dalšímu podtématu, a to dispozicím a úkonům spojených s podílem. Z povahy podílu jako předmětu obchodněprávních vztahů vyplývá, že s ním lze v souladu s právními předpisy nakládat různě. Níže uvádím vybrané způsoby, jaké úkony mohou společníci se svými podíly činit.

6.1 Převod podílu

Převod podílu je úkon založený na principu převoditelnosti podílu a jeho podstatou je změna složení společníků společnosti. Převodem totiž zaniká účast ve společnosti dosavadnímu společníkovi a zároveň vzniká účast společníku novému. Takové změny mohou mít zásadní vliv na chod a vztahy v dané společnosti. Proto i zde, jako již např. u zavádění různých druhů podílů, platí povinnost dodržování zásady loajality. Cílem této povinnosti je zabránit společníkovi v případném neúměrném ohrožení společnosti nebo vyhýbání se svým povinnostem spojených s podílem a nastalých v důsledku jejich porušování.⁸⁵

Z právního hlediska je podíl věcí, a to nehmotnou a movitou, na rozdíl od předchozí právní úpravy,⁸⁶ proto převod probíhá na základě uzavřené smlouvy smluvního typu dle občanského zákoníku. (Pozn. k pojetí podílu jako věci – ne všichni autoři se s tímto ztotožňují, např. se můžeme setkat s výkladem ve znění: „... podíl sice je předmětem práv a povinností, ale není věcí v právním smyslu (...),

⁸⁴ VLK, Václav a Markéta, NEŠETŘILOVÁ. Druhy podílů ve společnosti s ručením omezeným. [online]. *Epravo.cz*, 2023. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/druhy-podilu-ve-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-96279.html>. [cit. 13. 12. 2023].

⁸⁵ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 306-308.

⁸⁶ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 116.

je totiž ve své podstatě pouhým vyjádřením míry, v níž se podílník, tj. ten, komu podíl patří, podílí na právech a povinnostech vyplývajících z účasti na/v celku...“)⁸⁷.

Při úplatném převodu se bude jednat o smlouvu kupní - mezi náležitosti takové kupní smlouvy patří mj. kupní cena, již si vzájemně ujednají převodce a nabyvatel, nikoli společnost jako taková. Dochází-li k převodu bezúplatnému, půjde o darování, a tedy bude uzavřena smlouva darovací. Uzavření smlouvy o převodu podílu nemusí být v otázce změny složení společníků definitivní. Existuje totiž možnost za zákonem nebo smlouvou samotnou stanovených podmínek od takovéto smlouvy odstoupit. Tím ex lege zaniká jak smlouva, tak i práva a povinnosti z ní plynoucí. Nabyvatel okamžikem platného a účinného odstoupení přestává být společníkem a tím se namísto něho stává opět převodce, tedy původní společník, přičemž obnovení jeho účasti má účinky ex nunc.⁸⁸

Odhlédneme-li od možného odstoupení od smlouvy, okamžikem účinnosti smluv je pak převod uskutečněn, není-li vázán na souhlas některého z orgánů společnosti či jinak omezen.⁸⁹ V otázce takovýchto omezení je podstatné, zda se podíl převádí na společníka, který již vlastník některý z podílů ve společnosti, či se jedná o společníka nově příchozího.

6.1.1 Převod podílu na jiného společníka

V první z uvedených možností se v zákoně prakticky nesetkáme s žádnou restrikcí. K tomuto převodu dle zákona není třeba, aby kterýkoli z orgánů společnosti musel vyslovit svůj souhlas. Stejně tak se nevyžaduje souhlas ostatních společníků. Určité omezení však může nastat v situaci, kdy si společníci ve společenské smlouvě takové omezení ujednají. Praktické se to jeví zejména v případech, kdy se podmínkou souhlasu společnost snaží předejít získání značné

⁸⁷ THÖNDEL, Alexandr. In: DVORÁK, Jan a kol. *Občanské právo hmotné 1. 2.*, aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN: 978-80-7552-187-3. s. 378-379.

⁸⁸ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 132-133.

⁸⁹ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva. 2. vydání*. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 306-308.

převahy jednoho společníka nad ostatními. Pokud je na základě společenské smlouvy vyžadován k převodu podílu souhlas některého z orgánů, je třeba jej udělit ve lhůtě šesti měsíců ode dne uzavření smlouvy o převodu podílu. Není-li však tento ve stanovené lhůtě udělen, nastávají ex lege stejné účinky jako v případě odstoupení od smlouvy.⁹⁰

Z výše uvedeného vyplývá, že současná právní úprava je v otázkách převodu podílu na jiného ze společníků značně dispozitivní. Nejen, že poskytuje společníkům poměrně velkou autonomii vlastní vůle, dokonce může být na druhé straně dokonce možnost převodu podílu úplně vyloučena.⁹¹ K úplnému omezení převoditelnosti podílu se jednotlivé výklady zákona různí. Lze se ale domnívat, že není-li v zákoně explicitně omezení převoditelnosti limitováno, jako např. u akciových společností, právní úprava spíše úplné vyloučení převoditelnosti v případě podílu v s.r.o. povoluje.⁹²

6.1.2 Převod podílu na třetí osobu

Zatímco při převodu podílu na stávajícího společníka mají společníci takřka volné pole působnosti, převádí-li se podíl na osobu, která ještě není společníkem, jsou pravidla přísnější. Podmínkou takového převodu je přímo ze zákona výslovně souhlas valné hromady. Toto omezení lze pak ještě zpřísnit společenskou smlouvou, je však možné i jisté uvolnění. Souhlas tedy mohou udělovat i jiné orgány společnosti, je-li to společníky ujednáno. V otázce vyslovení či nevyslovení souhlasu může být dále společenskou smlouvou upraveno, zda daný souhlas či nesouhlas bude směřovat pouze k převodu samému, nebo zároveň s tím i k posouzení osoby nabyvatele.⁹³

⁹⁰ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 138.

⁹¹ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISNB: 978-80-7400-867-2. s. 306-308.

⁹² SADECKÝ, Lukáš. Omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným podle navrhované novely zákona o obchodních korporacích. [on-line]. *Ad Notam*. 2019, roč. 25, č. 2, s. 11. ISSN 1211-0558. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/AD_NOTAM_2_2019_web.pdf. cit. [22. 1. 2024].

⁹³ důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákonu o obchodních korporacích), str. 47-48.

Nejedná se ale o jedinou možnou překážku převodu. Omezení vůči třetím osobám může vznikat např. také při existenci předkupního práva jiných společníků. To úprava v občanském zákoníku charakterizuje jako povinnost nabídnout věc (v tomto případě podíl) předkupníkovi, má-li být nabídnuta ke koupi třetí osobě.⁹⁴

Je-li přes uvedená omezení podíl na třetí osobu převeden, má se za to, že tímto osoba též přistoupila ke společenské smlouvě a toto je vhodné uvést i do smlouvy o převodu podílu – z důvodu vyšší právní jistoty. Dále u převodu podílu na třetí osobu platí, že pokud jsou spolu s podílem převedeny i dluhy (např. nesplněná vkladová povinnost), za tyto dluhy ručí převodce podílu.⁹⁵

Se zvláštním případem převodu podílu a jeho omezení se setkáváme u jednočlenných společností. Jakkoli může společenská smlouva upravovat převoditelnost podílu, zakazovat jej nebo omezovat, k takovýmto ustanovením se nepřihlíží. Toto platí po celou dobu, po kterou je společnost jednočlenná.⁹⁶ Dalším zvláštním typem převodu podílu je také rubopis, kterým se převádí podíl vtělený do kmenového listu. Rubopis představuje výjimku z požadavku na písemnou formu smlouvy o převodu podílu. Převod kmenového listu je tedy možné uskutečnit i ústní smlouvou. Podmínkou úspěšného převodu je pak již pouze obyčejný podpis a také předání kmenového listu nabyvateli.⁹⁷

6.2 Přejed podílu

Dalším institutem umožňující změnu složení společníků ve společnosti je přechod podílu. Ten se od přechodu významně liší především v okolnostech a důvodech

⁹⁴ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 309.

zákon č. 89/2012 Sb. *občanský zákoník*, § 2140, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁵ ROZEHNAL, Aleš a kol. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN: 978-80-7380-524-1. s. 376.

⁹⁶ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 308.

⁹⁷ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 260-261.

jeho uskutečnění. K přechodu podílu dochází totiž na základě právní události nezávislé na vůli společníků (na rozdíl od vyžadovaného právního jednání v případě převodu). Za takovou právní událost odůvodňující a zakládající přechod podílu platí smrt společníka nebo jeho prohlášení za mrtvého, resp. zánik v případě právnických osob. Podíl, který v důsledku takové právní události již dosavadnímu společníkovi nenáleží, přechází na dědice nebo právního nástupce zemřelého, resp. zaniklého společníka.⁹⁸

Protože v případech přechodu podílu nabývá účast na společnosti třetí osoba, která dosud nebyla společníkem, zákon umožňuje společností se proti příchodu nových společníků bránit tím, že přechod na dědice omezí nebo úplně zakáže.⁹⁹ Pro dědice samotného ovšem smrt zůstavitele také neznamená automatické nabytí podílu ve společnosti. Nemá-li dědic podílu o účast na společnosti zájem, může se u soudu vlastním podaným návrhem domáhat zrušení své účasti na společnosti, k čemuž je nutné, aby prokázal, že takovou účast po něm nelze spravedlivě požadovat. Aby takový návrh mohl uspět, platí také, že se nový společník nesmí na chodu společnosti podílet. Výjimkou z uvedeného je však situace, kdy se stane dědic podílu jediným společníkem.¹⁰⁰ Při úspěšném zrušení účasti náleží dědici vypořádací podíl (blíže viz podkapitola právo na vypořádací podíl).

Mnohé nejasnosti týkající se převodu vyvstávají v situaci, kdy společník, který zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého, nemá žádného dědice. Názory se zde rozcházejí v otázce přechodu podílu na stát v rámci odúmrti. Občanský zákoník považuje stát při absenci dědice za zákonného dědice, na nějž může odúmrt' přejít. Důvodová zpráva k ZOK však nabytí podílu státem nepřipouští, přičemž toto své tvrzení opírá i o znění některých ustanovení zákona č. 219/2000 Sb. O majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Je zde uvedeno, že stát může založit společnost nebo se založení

⁹⁸ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5, s. 147.

⁹⁹ zákon č. 90/2012 Sb., *o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, § 42, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ tamtéž, § 211.

účastnit pouze v případech akciové společnosti, nicméně o nabytí účasti přechodem podílu zde není řeč. Dále je v ZMS pojednáváno o majetkové účasti v obchodní společnosti obecně, což již dle mého s.r.o. nevylučuje.¹⁰¹ Já osobně se přikláním k názoru, že stát za zákonného dědice v tomto sporném případě platí. Komentářová literatura také zastává názor, že přechod podílu na stát v rámci odúmrti je možný.¹⁰²

Jestliže k převodu podílu fyzické osoby bylo třeba uskutečnit dědické řízení a toto stvrdit soudem, v případě přechodu podílu z právnických osob na jejich právního nástupce není další právní úkon po zániku právnické osoby vyžadován. Postačuje soulad přechodu se zněním zákona a společenské smlouvy. Dalším rozdílem je také fakt, že právní nástupce právnické osoby nemá možnost podíl, o jehož přechod se jedná, odmítnout, stejně tak mu není umožněno se svým návrhem u soudu domáhat zrušení účasti na společnosti.¹⁰³

6.3 Rozdělení podílu

Dělitelnost podílu je obecně chápána jako změna jeho kvantitativní stránky, nikoli kvalitativní. Práva a povinnosti s ním spojená zůstávají zachována (ke změně kvalitativní stránky může dojít pouze v případě vzniku nových druhů podílu, s nimiž by souvisela i změna práv a povinností).

K samotnému rozdělení podílu se zákon vyjadřuje poměrně stroze, úprava je dispozitivní a opět ponechává prostor pro různé výklady dotčených ustanovení. Konkrétně uvádí, že „podíl společníka ve společnosti s ručením omezeným lze rozdělit pouze v souvislosti s jeho převodem nebo přechodem, ledaže

¹⁰¹ zákon č. 219/2000 Sb. *o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích*, § 28, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰² LASÁK, Jan; Jan DĚDIČ; Jarmila POKORNÁ; Zdeněk ČÁP a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-881-2. s. 284-287.

¹⁰³ HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7, s. 104.

společenská smlouva určí jinak. K rozdělení podílu je nutný souhlas nejvyššího orgánu obchodní korporace.“¹⁰⁴

Z toho lze dovodit, že možnost rozdělení podílu mohou společníci ve společenské smlouvě úplně vyloučit, nebo stanovit i jiné podmínky, za kterých může k rozdělení podílu dojít - například v situaci, kdy je k podílu zřizováno zástavní právo, ale není nutné, aby hodnota podílu výrazně převyšovala výši pohledávky. Společník vlastnící tento podíl se rozdělením svého podílu může chránit před úplnou ztrátou účasti na společnosti. Co ale nelze společenskou smlouvou modifikovat, je kogentní ustanovení zákona o udělení souhlasu valnou hromadou s.r.o. Ta o rozdělení podílu rozhoduje vždy, a to ad hoc za současného určení, jak a v čí prospěch bude podíl rozdělen. Výjimku tvoří unipersonální společnost, kde jediný společník tvoří i vrcholný orgán a sám sobě formálně udělovat souhlas k rozdělení podílu nemusí.¹⁰⁵

Rozdělením podílu může logicky dojít k navýšení počtu společníků ve společnosti. Za minulé právní úpravy bylo nutné dbát na ustanovení § 105 obchodního zákoníku, který říkal, že „společnost může mít nejvíce 50 společníků,“¹⁰⁶ Toto však již neplatí a žádná zákonná limitace maximálního počtu společníků neexistuje, což rozdělení podílu usnadňuje. Je třeba dbát ale na jinou skutečnost. Zákon totiž vyžaduje, aby při vzniku nového podílu dělením zůstala zachována nejnižší požadovaná výše vkladu (ta je stanovena v zákoně na částku 1 Kč; pokud je určena společenskou smlouvou jinak, platí právě takto stanovená minimální výše vkladu). Z toho vyplývá, že podíly se stanovenou minimální výší vkladu 1 Kč nelze rozdělit bez předchozího navýšení vkladu.¹⁰⁷

Jak již bylo zmíněno, výklad strohých ustanovení zákona v otázce rozdělení podílu v s.r.o. a následný proces jeho samotného dělení není jednotný a názory

¹⁰⁴ zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 43, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 155-156.

¹⁰⁶ zákon č. 513/1991 Sb. obchodní zákoník, §105, účinný do 31. 12. 2013.

¹⁰⁷ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 157.

odborníků se v tomto rozcházejí. Zásadním bodem, u kterého nepanuje shoda, je, zda rozhodnutí valné hromady o rozdělení podílu je rozhodnutím, kterým se mění společenská smlouva společnosti, tudíž by bylo třeba jej osvědčit notářským zápisem, či ne. Tímto se v minulosti zabýval Vrchní soud v Olomouci i Nejvyšší soud.¹⁰⁸ Druhý zmiňovaný v jednom ze svých stanovisek dovedl, že „usnesení valné hromady o souhlasu s převodem podílu [...] není rozhodnutím, v jehož důsledku dochází ke změně společenské smlouvy v osobách společníků [...] Z uvedeného plyne, že usnesení valné hromady podle § 208 ZOK není rozhodnutím, které se povinně osvědčuje veřejnou listinou.“¹⁰⁹ Ačkoli zde není výslovně zmiňováno rozdělení podílu, v tomto stanovisku soud odkazuje na rozhodnutí olomouckého vrchního soudu, který se zabýval právě i udělováním souhlasu s rozdělením podílu. Dle něj takové rozhodnutí není rozhodnutím o změně společenské smlouvy a nemusí se o něm pořizovat zápis ve formě veřejné listiny.¹¹⁰ Kdyby tedy Nejvyšší soud s tímto nesouhlasil, vyjádřil by tento nesouhlas právě v citovaném stanovisku, kde na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci odkazuje. S tímto závěrem se na základě prostudované judikatury a publikací ztotožňuji i já.

6.4 Zastavení podílu

K zastavení podílu se v současné době přistupuje dle ustanovení občanského zákoníku, který upravuje zastavení podílu v obchodní korporaci obecně. Zde je uvedena podmínka, že zástavní právo k podílu lze zřídit pouze v případě, je-li tento podíl převoditelný. Stanovuje-li společenská smlouva zvláštní podmínky převodu, řídí se jimi pak i samotné zastavování podílu. Zástavní právo se zřizuje zástavní smlouvou a je třeba jej zapsat do rejstříku, kde je zapsaná dotčená korporace. Okamžikem zápisu toto právo vzniká. Zástavní věřitel je následně

¹⁰⁸ JURÁŠ, Jaroslav a Klára, SLÍVOVÁ. Úvaha nad nutností osvědčit rozhodnutí o rozdělení a převodu podílu ve společnosti notářským zápisem. [on-line]. *Advokátní deník*. 2019. ISSN 1211-0558. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/09/11/uvaha-nad-nutnosti-osvedcit-rozhodnuti-o-rozdeleni-a-prevodu-podilu-ve-spolecnosti-notarskym-zapisem/>. [cit. 22. 1. 2024].

¹⁰⁹ stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015.

¹¹⁰ rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 5. 2015, sp. zn. 8 Cmo 114/2015.

povinen toto oznámit bez zbytečného odkladu ostatním společníkům dané společnosti. Stejná povinnost platí i při započetí výkonu zástavního práva, dospěje-li pohledávka. Zastavený podíl může být zástavním věřitelem zpeněžen. Neuspěje-li se zpeněžením, může vykonávat společnická práva a povinnosti spojené s podílem. Taktéž se může domáhat na dlužníkově převedení podílu na svoji osobu, tento způsob je ale považován za krajní variantu.¹¹¹ Cílem zákonné úpravy je však vždy uspokojení zájmu zástavního věřitele, a to alespoň částečného.

Jiná ustanovení se použijí na zastavení podílu, který je představován kmenovým listem. V tomto případě je způsobilou zástavou právě kmenový list. Zástavní právo pak vzniká okamžikem odevzdání kmenového listu zástavnímu věřiteli a je vyžadován také zástavní rubopis se zástavní doložkou.¹¹² Ačkoli se v otázce nutnosti odevzdání kmenového listu názory odborné veřejnosti různí, domnívám se, že znění zákona jednoznačně jeho odevzdání vyžaduje. Stejně jako v případě podílu nevtěleného do kmenového listu platí, že se zástavní právo zřizuje zástavní smlouvou. Odchytkou od této úpravy je skutečnost, že není třeba úředně ověřovat podpisy ve smlouvě.

V minulosti neplatila obecná úprava zastavení podílu pro všechny obchodní korporace stejně a v obchodním zákoníku bylo zástavní právo k podílu v s.r.o. upraveno samostatně. Přestože úprava doznala několika změn, podstata zastavení podílu se však nezměnila. Pravděpodobně nejzásadnější změna nastala v možnosti smluvního ujednání výkonu zástavního práva, což za minulé právní úpravy nebylo možné. Nyní se dlužník (vlastník podílu) a zástavní věřitel mohou vedle standardních způsobů výkonu (zpeněžením zástavy ve veřejné

¹¹¹ zákon č. 89/2012 Sb. *občanský zákoník*, § 1320-1327, ve znění pozdějších předpisů.

KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 165-166.

¹¹² zákon č. 89/2012 Sb. *občanský zákoník*, § 1328, ve znění pozdějších předpisů.

dražbě či soudním prodejem) dohodnout i na jiném způsobu výkonu. Zakázaná jsou však ujednání, která by spočívala zcela na libovůli zástavního věřitele.¹¹³

Přistoupením k obecné úpravě zástavy podílu v praxi mohou vznikat situace, jejichž řešení nemusí být zcela jasné, konkrétně např. v otázkách podmínek převoditelnosti, resp. samotné možnosti zástavy podílu. Na první pohled nemusí být zřejmé, zda je podíl způsobilým předmětem zástavy, je-li převoditelný mezi společníky s.r.o., ale vůči třetím osobám jej převést nelze. V tomto případě se lze domnívat, že výkon zástavního práva by byl nerealizovatelný, proto takový podíl zastavit nelze. S tím souvisí situace, kdy podíl je převoditelný jak vůči ostatním společníkům, tak vůči třetím osobám, pro každý z těchto převodů však společenská smlouva stanovuje odlišné podmínky. Při stanovování podmínek nelze předem určit, kdo bude případně subjektem výkonu zástavního práva. Kajnar ve své publikaci zastává názor, že je tedy třeba splnit podmínky převodu kumulativně. Například, vyžaduje-li se k převodu podílu mezi společníky souhlas jiného orgánu než v případě převodu na třetí osoby, k zástavě pak bude nutný souhlas obou těchto orgánů.¹¹⁴

Osobně se domnívám, že konkrétně v této situaci se nabízí věcně „správnější“ řešení. Jak již bylo zmíněno, nelze a priori předjímat osobu, která bude vykonávat zástavní právo. Z toho důvodu bych volila posuzování podmínek zastavitelnosti podílu ad hoc, dle osoby zástavního věřitele. V případě, že by zástavní právo vykonávala osoba stojící mimo společnost, vyžadovalo by se udělení souhlasu toho orgánu, který by uděloval souhlas k převodu podílu na třetí osobu. Toto pravidlo by se aplikovalo tedy i tehdy, pokud by zástavním věřitel byla osoba, která již podíl ve společnosti vlastní.

V pozici zákonodárce bych uvažovala o podrobnější úpravě de lege ferenda. Pokud jsou pravidla nastavená poněkud nejasně, nastávají i situace s nejasným řešením. Jestliže bylo cílem nové úpravy zajistit osobám větší volnost při

¹¹³ DOČEKALOVÁ, Tereza. Zastavení podílu v korporaci podle nového občanského zákoníku. [online]. *E-pravo.cz*, 2024. <https://www.epravo.cz/top/clanky/zastaveni-podilu-v-korporaci-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-98143.html>. [cit. 23. 1. 2024].

¹¹⁴ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 160-161.

podnikání a snazší uplatňování jejich práv, nemusely by podmínky být stanoveny striktně a přesně. Dle mého by bylo dostačující implementovat ustanovení, že podmínky zastavení podílu obligatorně určí společenská smlouva.

7 Uvolněný podíl

V předchozích řádcích byly zmíněny některé způsoby, kterými může společníkovi zaniknout účast na společnosti. Jednalo se však o případy, kdy k podílu existoval právní nástupce. Opakem je zánik účasti na společnosti za jejího trvání bez právního nástupce, např. vystoupením společníka, dohodou o ukončení účasti, zrušením účasti soudem aj. Pak vzniká uvolněný podíl a vyvstává otázka, jak s takovýmto podílem naložit.¹¹⁵

Za této situace uvolněný podíl nemůže současně se zánikem účasti jeho vlastníka zaniknout, protože stále existuje vklad jako jeho majetkový základ. Stále tedy náleží jeho původnímu vlastníkovi, ten však již nedisponuje žádnými právy a povinnostmi s podílem spojenými, vyjma práva na vypořádací podíl. Uvolněný podíl tedy nemůže ani přejít do vlastnictví společnosti samé. Ta je v postavení zákonného zástupce pouze oprávněna uskutečnit prodej podílu, což je upřednostňovaný způsob naložení s uvolněným podílem.¹¹⁶

Pro prodej uvolněného podílu platí, že společníci dané s.r.o. disponují ze zákona předkupním právem k tomuto podílu. Pokud jej neuplatní, může být uvolněný podíl nabídnut i mimo společnost. Prodej by se měl uskutečnit bez zbytečného odkladu, maximálně do 3 měsíců, za současného respektování zájmu bývalého společníka na co nejvyšší prodejní ceně (tato by ovšem měla být přiměřená). Částka získaná prodejem náleží bývalému společníkovi jako jeho vypořádací podíl. Další z významných funkcí uvolněného podílu, vedle konverze na peníze, je ale také nahrazení dosavadního společníka jiným společníkem, za účelem zachování

¹¹⁵ JOSKOVÁ, Lucie; PRAVDOVÁ, Markéta a DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada publishing, 2024. ISBN 978-80-271-0400-0. s. 167.

¹¹⁶ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 313-314.

společenské struktury společnosti. Proto i po zániku účasti společníka lze tuto účast obnovit, pokud již netrvají důvody jejího zániku a společnost dosud s uvolněným podílem nenaložila ve smyslu ustanovení § 212 a násl. ZOK.

Rozhodování o naložení s uvolněným podílem spadá do kompetencí valné hromady. Její rozhodování je třeba osvědčovat notářským zápisem, neboť má důsledky pro obsah společenské smlouvy. V případě uvolněného podílu, který se nezdařilo prodat, rozhodne obligatorně valná hromada o jeho přechodu na zbývající společníky, nebo společnost sníží základní kapitál o vklad již bývalého společníka a jeho podíl zruší¹¹⁷ Pokud by tuto povinnost nesplnila, přistoupil by soud k rozhodnutí o zrušení dané společnosti a nařídil by likvidaci.¹¹⁸

Primární snahou současné právní úpravy je zachránit společnost před zánikem a také co nejspravedlivější vypořádání mezi bývalým společníkem a s.r.o. Snaží se o předcházení podhodnocování podílu ze strany společnosti, kdy by se bývalý společník musel svého práva domáhat u soudu. Klade důraz na transparentnost prodeje uvolněného podílu, a proto jsou v tomto ohledu na společnost vyšší nároky než v úpravě minulé.¹¹⁹

¹¹⁷ POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan; KOTÁSEK, Josef a kol. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN: 978-80-7400-867-2. s. 315.

¹¹⁸ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), § 215, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁹ KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5. s. 177.

Závěr

V samotném závěru práce mi nezbyvá než své dosavadní pojednání shrnout. Úvodní část byla věnována představení samotné společnosti s ručením omezeným, následně jsem se již v několika podkapitolách věnovala podílu v ní. Při analýze současné právní úpravy podílu ve společnosti s ručením omezeným a praktického nakládání s ním jsem dospěla k různým a mnohdy pro mne překvapivým závěrům.

Zjistila jsem, že současná právní úprava nabízí vcelku širokou škálu možností dispozic s podílem v s.r.o. V mnoha ohledech je opravdu velmi dispozitivní a založení s.r.o. nebo účast na ní činí poměrně dostupnými. Dovožuji, že právě toto bylo záměrem rekodifikace soukromého, tedy i obchodního, práva, a na základě informací nabytých při zpracovávání tématu a pronikání do problematiky si troufám tvrdit, že tohoto cíle bylo dosaženo. Při porovnávání současné a minulé právní úpravy jsem však vyhodnotila, že ne všechny změny byly krokem kupředu. Ze svého osobního pohledu nepovažuji za příliš přínosnou změnu už v samotném základu s.r.o., a to snížení minimálního základního kapitálu až na pouhou 1 Kč, v případě samotného podílu jde o změny vedoucí k dle mého přílišné, až těžko kontrolovatelné, autonomie vůle, nebo přechod k obecné úpravě namísto speciální, pro daný druh obchodní společnosti.

Na to navazují mé návrhy, které by mohly být brány v potaz při úvahách o úpravě de lege ferenda. Ve stručnosti zde uvádím dva zásadní. V otázce základního kapitálu se přikláním k jeho navýšení, ne však až ke 200 000 Kč, které stanovoval již zrušený obchodní zákoník, ale na částku pokrývající alespoň počáteční náklady a jistou rezervu. Ač to nesouvisí přímo s tématem podílu samotného, pro jakoukoli diskuzi o podíle jsou podmínky založení s.r.o. podstatné. K problematice podílu jako takového navrhuji následující. Obecně bych volila méně dispozitivní úpravu například u vymezení druhů podílu a s ním související možnost modifikovat jednotlivá práva a povinnosti. Namísto nulového výčtu druhů bych tak do zákona vsadila alespoň výčet demonstrativní. To samé bych uplatnila i u jednotlivých práv a povinností s podílem spojenými. Takový výčet by mohl sloužit přinejmenším jako vodítko k jasnějšímu uchopení bezvýznamného zvýhodňování či znevýhodňování

jednotlivých vlastníků podílu. Taktéž bych se zaměřila na konkretizaci dispozic s podílem, ať se jedná o převod, přechod, zastavení a jiné.

Na straně druhé, jiné změny právní úpravy byly dle mého na místě. Za přínosnou například považuji změnu v možnosti vtělit podíl ve společnosti do cenného papíru, kmenového listu, což nakládání s podílem usnadňuje. Dále také pozitivně kvituji nově zakotvenou možnost smluvního ujednání výkonu zástavního práva mezi zástavcem a zástavním věřitelem.

Na základě tohoto shrnutí usuzuji, že bylo vytyčených cílů bakalářské práce, které jsem si stanovila v úvodu, dosaženo. Při studiu a psaní jsem musela zkonstatovat, že právní úprava takové oblasti práva, kterou je právo obchodní, nemůže být vždy stoprocentně jasná a ne vždy poskytuje jedinou možnost výkladu. V průběhu doby totiž nastávají situace, které zákon nemusí předpokládat. Jisté mezery, na nichž je možno do budoucna pracovat, ale v právní úpravě jsou. Záleží především na soudech a soudcích, jak se s nimi vypořádají - judikatura pro mne byla vedle zákonů, odborných monografií a článků důležitým vodítkem. Podstatné taky v následujících obdobích bude, jak zákonodárci budou reagovat na situace vzniklé na základě sporného výkladu ustanovení a na případné jiné nedostatky úpravy.

Pokud bych se tématem podílu ve společnosti s ručením omezeným měla zabývat i v budoucnu, zaměřila bych se pravděpodobně na bližší komparaci minulé a současné právní úpravy, případně její vývoj. Volila bych tedy spíše méně široké téma a pokusila bych se o jeho podrobnější zpracování. Svoji práci však i přes volbu široce koncipovaného tématu považuji za úspěšnou a přínosnou.

Seznam literatury

Monografie

ČERNÁ, Stanislava (ed.). *Pocta Stanislavu Plívovi k 75. narozeninám: aktuální otázky soukromého práva na počátku nového tisíciletí*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-370-6.

ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7598-991-8.

DVOŘÁK, Tomáš. *Akciová společnost*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN: 978-80-7478-961-8.

DVOŘÁK, Jan a kol. *Občanské právo hmotné 1*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-187-3.

ELIÁŠ, Karel. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha: Prospektum, 1997. ISBN 80-7175-047-6.

ELIÁŠ, Karel a kol. *Kurs obchodního práva. Obchodní společnosti a družstva*. 6. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-048-5.

HEJDA, Jan; FINGER, Libor; PROSSER, Martin; SVOBODOVÁ, Nina a VANĚČKOVÁ, Veronika. *Společnost s ručením omezeným: praktické dopady současné právní úpravy, odraz právní úpravy v judikatuře*. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2020. ISBN 978-80-7554-268-7.

JOSKOVÁ, Lucie; PRAVDOVÁ, Markéta a DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Nová společnost s ručením omezeným: právo – účetnictví – daně*. 5. aktualizované vydání. Praha: Grada publishing, 2024. ISBN 978-80-271-0400-0.

KAJNAR, Tomáš. *Podíl ve společnosti s ručením omezeným: (praktická příručka)*. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-188-5.

LÁLA, Daniel. *Druhy podílů v kapitálových společnostech*. Vydání první. Praha: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-778-1.

LASÁK, Jan; Jan DĚDIČ; Jarmila POKORNÁ; Zdeněk ČÁP a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7598-881-2.

POKORNÁ, Jarmila; LASÁK, Jan a KOTÁSEK, Josef. *Obchodní společnosti a družstva*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2022. ISBN 978-80-7400-867-2.

ŠTENGLOVÁ, Ivana (ed). *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-799-6.

ŠVARC, Zbyněk a kol. *Základy obchodního práva po rekonstrukci soukromého práva*. 5. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-8341.

ROZEHNAL, Aleš a kol. *Obchodní právo*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-524-1.

Časopisecké články

HEJDA, Jan. Právní úprava podílu ve společnosti s ručením omezeným v rekonstrukčním návrhu zákona o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2011, roč. 3, č. 3. ISSN 1803-6554.

PELIKÁN, Robert. Kogentní a dispozitivní ustanovení v novém zákonu o obchodních korporacích. *Obchodněprávní revue*, 2012, roč. 4, č. 9. ISSN 1803-6554.

Právní předpisy

české

důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákonu o obchodních korporacích)

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, účinný do 31. 12. 2013

zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ve znění pozdějších předpisů

zahraniční

Gesetz betreffend die Gesellschaften mit beschränkter Haftung (GmbHG), in der Fassung vom 20. 4. 1892, zuletzt geändert durch Art. 9 G v. 22. 2. 2023

Gesetz über Gesellschaften mit beschränkter Haftung – RGBI. Nr. 58/1906.

zákon č. 513/1993 Zb., *obchodný zákonník*, účinný do 29. 2. 2024

Judikatura

Nejvyšší soud

stanovisko Nejvyššího soudu ČR ze dne 13. 1. 2016, sp. zn. Cpjn 204/2015

usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2189/2012

usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. 29 Cdo 3704/2009

rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 3. 2008, sp. zn. 25 Cdo 657/2006

usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 29 Odo 1007/2005

rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.6. 2006, sp. zn. 29 Odo 387/2006

rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 14.12. 2005, sp. Zn. 29 Odo 440/2004

Vrchní soudy

rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. 8 Cmo 348/2016

rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci ze dne 5. 5. 2015, sp. zn. 8 Cmo 114/2015

rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2005, sp. zn. 7 Cmo 117/2004

Webové stránky a elektronické zdroje

DOČEKALOVÁ, Tereza. Zastavení podílu v korporaci podle nového občanského zákoníku. [on-line]. *E-pravo.cz*, 2024. Dostupné z:

<https://www.epravo.cz/top/clanky/zastaveni-podilu-v-korporaci-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-98143.html>. [cit. 23. 1. 2024].

HEINZEL, Lukáš a Tomáš JANČAR. Vypořádací podíl v s.r.o. po novele zákona o obchodních korporacích. [on-line]. *Obchodněprávní revue*. 2022, roč. 14, č. 1. ISSN 1803-6554. Dostupné z: <https://app.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgjpw64s7gfpxgxzsgm&groupIndex=3&rowIndex=0&refSource=search>. [cit. 15. 1. 2024].

Janousekadvokat.cz: *Podíly nově ve společnosti s ručením omezeným*. [online]. 2024. Dostupné z: <https://www.janousekadvokat.cz/podily-nove-ve-spolecnosti-s-rucenim-omezenym/>. [cit. 15. 1. 2024].

JURÁŠ, Jaroslav a Klára, SLÍVOVÁ. Úvaha nad nutností osvědčit rozhodnutí o rozdělení a převodu podílu ve společnosti notářským zápisem. [on-line]. *Advokátní deník*. 2019. ISSN 1211-0558. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2019/09/11/uvaha-nad-nutnosti-osvedcit-rozhodnuti-o-rozdeleni-a-prevodu-podilu-ve-spolecnosti-notarskym-zapisem/>. [cit. 22. 1. 2024].

MARTINKA, Marek. Právní úprava jednatele a společníka v rámci s. r. o. [online] *Daňová a hospodářská kartotéka*. 2020, roč. 23, č. 10. ISSN 1210-6739. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/281327/1/2>. [cit. 21. 10. 2023].

SADECKÝ, Lukáš. Některé dílčí aspekty ohledně druhu podílů a druhu akcií po novele zákona o obchodních korporacích. [on-line]. *Ad Notam*. 2020, roč. 26, č. 4. ISSN 1211-0558. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_866-nektere-dilci-aspekty-ohledne-druhu-podilu-a-druhu-akcii-po-novele-zakona-o-obchodnich-korporacich. [cit. 13. 12. 2023].

SADECKÝ, Lukáš. Omezení převoditelnosti podílu ve společnosti s ručením omezeným podle navrhované novely zákona o obchodních korporacích. [on-line]. *Ad Notam*. 2019, roč. 25, č. 2. ISSN 1211-0558. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/data/news/ad-notam/PDF/AD_NOTAM_2_2019_web.pdf. [cit. 22. 1. 2024].

ŠEBESTOVÁ, Markéta. Některé sporné otázky týkající se druhů podílů v s.r.o. a jejich zápisu do obchodního rejstříku. [on-line]. *Ad Notam*. 2016, roč. 22, č. 3. ISSN 1211-0558. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/casopis-ad-notam/detail/39_295-nektere-sporne-otazky-tykajici-se-druhu-podilu-v-s-r-o-a-jejich-zapisu-do-obchodniho-rejstriku. [cit. 12. 12. 2023].

VLK, Václav a Markéta, NEŠETŘILOVÁ. Druhy podílů ve společnosti s ručením omezeným. [online]. *Epravo.cz*, 2023. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/druhy-podilu-ve-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-96279.html>. [cit. 13. 12. 2023].